هفته نامهٔ

وآنان که در راه ما با جان و مال جهاد کردند محققاً آنان را به راه خویش هدایت می کنیم و همیشه خدا یار نیکو کاران است

قرآن کریم

مجاهد

ارگان نشراتی جمعیت اسلامی افغانستان

دور ششم –سال چهاردهم – شمارهٔ هشتم ۲۶ ثور ۱۳۹۴ ۲۷رجب المرجب ۱۴۳۶ 16 May 2015

به‌دنبال آفتاب؛
کردشی در چند رسالهٔ استاد شهید

ص۳

وزیر امور خارجهٔ کشور در نشست وزرای امور خارجهٔ ناتو در انتالیای ترکیه:

افغانستان پیشرفت های قابل ملاحظهٔ خود را در عرصه های مختلف مدیون همکاری های ناتو و برخی کشورهای دوست می داند

محترم صلاح الدین ربانی وزیر امور خارجه و رئیس جمعیت اسلامی افغانستان، چهارشنبه ۲۳ ثور در نشست وزرای امور خارجهٔ ناتو، در شهر انتالیای جمهوری ترکیه، اشتراک نموده و در این نشست سخنرانی همه جانبه نمود. وزیر امور خارجه، از دعوت سرمنشی ناتو و مهمان نوازی جمهوری ترکیه اظهار سپاس و امتنان نمود.

وی خطاب به وزرای خارجهٔ ناتو گفت: ملت ما فداکاری بی دریغ ناتو را طی چهارده سال گذشته فراموش نمی کند و آن را به دیدهٔ قدر می نگرد. وزیر أمور خارجه اضافه کرد، افغانستان پیشرفت های قابل ملاحظهٔ خود را در عرصه های مختلف مدیون همکاری های ناتو و برخی کشورهای دوست می داند. وزیر خارجهٔ کشور با اشاره به این که مأموریت فعلی حمایت قاطع ناتو در افغانستان فرصت مؤثری را برای ارتقای قابلیت های سربازان و افسران نهاد های دفاعی و امنیتی کشور در بخش های ص۷

ضرب الاجل ۱۰۰روزه به وزیران کابینه!

کابینهٔ حکومت وحدت ملی سرانجام پس از هفت ماه تکمیل شد. این کابینه متشکل از ۲۴ وزیر و رئیس عمومی امنیت ملی است، اکنون کابینه به استثنای وزیر دفاع به کار آغار کرده است. در دور دوم، ۱۶ وزیر با کمال سخاوتمندی از سوی پارلمان رای اعتماد به دست آوردند. شاید این کار تراکم بیش از حد مشکلات در کشور بوده باشد، که اعضای پارلمان را مجبور به این کار ساخته است.

مردم از کابینه می خواهند تا در کمترین وقت به مشکلات شان پرداخته شود. این وزیران حالا در مقابله با چالش های فراوان روبه رو اند و در برابر پیروزی به این دشواری ها آنچه مهم تلقی می شود، صلاحیت کاری و دست بازی وزیران کابینه است. حالا نوبت رئیس جمهور و رئیس اجراییه است که با این مدیران ارشد اجرایی حکومت تحت ادارهٔ شان، چگونه کار و فعالیت خواهند نمود، ص۶

ترافیک سنگین در مسیر اسلام آباد - کابل

■ وحید مژده

در این اواخر رفت و آمد مقامات پاکستانی به کابل بصورت چشمگیر افزایش یافته است. به تاریخ ۷ می آصف علی زرداری رئیس جمهور سابق پاکستان به کابل آمد که وی را در این سفر تنی چند از رهبران دیگر حزب مردم از جمله سید یوسف رضا گیلانی همراهی می نمود. وی در این سفر با رئیس جمهور غنی و داکتر عبدالله رئیس اجرائیه ملاقات نمود.

تقریباً همزمان با سفر زرداری و دقیقاً چهار روز قبل از سفر نوازشریف، جنرال رضوان اختر رئیس آی اس آی نیز در یک سفر مخفیانه که بعداً افشا شد، به کابل آمد و با مقامات افغان بخصوص محمد حنیف اتمر مشاور امنیت ملی ملاقات داشت.

روز سه شنبه ۲۲ ثور نواز شریف صدراعظم پاکستان طی یک سفر رسمی به کابل آمد و مورد استقبال رسمی قرار گرفت. نوازشریف را راحیل شریف لوی درستیز نیروهای مسلح پاکستان همراهی می کرد. این دیدار های پیهم مقامات پاکستانی از کابل این شایعات را تقویت کرده است که شاید تحولی در راه است و گرنه مسیر اسلام آباد کابل چنین دچار ترافیک سنگین نمی شد!

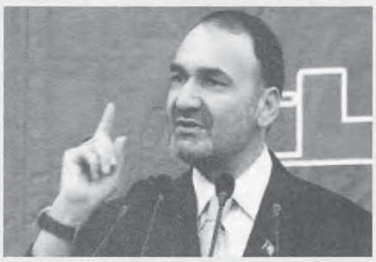
***

این سفرهای پیهم بدنبال نشستی صورت می گیرد که دوم و سوم ماه می در دوحه و با ابتکار پگواش برگزار گردید که در آن طالبان حضوری پُر رنگ داشتند. در این نشست نمایندگان طالبان دولت افغانستان را بخاطر اینکه پروسهٔ صلح را ص۲

استاد عطا محمد نور:

در صورت بی توجهی حکومت مرکزی؛ خودمان دست به کار می شویم

با تشدید حملات مخالفان مسلح دولت در برخی مناطق در شمال و شمال شرق کشور، استاد عطا محمد نور سرپرست ولایت بلخ، هشدار داده است که هرگاه حکومت مرکزی در تأمین امنیت شمال توجه نه نماید، در حالیکه ولایت‌های شمالی کشور به سرعت در حال تبدیل شدن به میدان مبارزهٔ مخالفان است، خودمان دست به کار می‌شویم. وی این سخنان را اوایل هفتهٔ گذشته در هفتادمین سالروز پیروزی شوروی پیشین در برابر آلمان نازی که از سوی قنسلگری روسیه در شهر مزارشریف برگزار شده بود، ایراد کرد.

استاد عطا محمد نور هشدار داد، هرگاه حکومت توجهٔ جدی برای تأمین امنیت نکند، او به دفاع مردمی متوسل خواهد شد. "اگر توجهٔ جدی، واقعاً اگر توجه کردند خوب، در غیر آن من مجبور هستم از مردم خود دفاع کنم، از ارزش‌های خود دفاع کنم و با مردم خود یکجا بسیج مردمی، دفاع خودی و دفاع مردمی را راه خواهیم انداخت".

آقای نور گفته است: "این نیاز است و یک ضرورت است، حیات من حیات فرزندم، حیات ملتم حیات فرزند ملتم؛ حیات خانم ملت، زن و مرد این ملت این را از ما می‌خواهد که ما در برابر ص۴

چرا خاموشی!
ص۲

نمودهای نوستالژیِ فردی و جمعی
ص۴

نگاهی گذرا به سیر معارف
ص۶

مجاهد

ارگان نشراتی جمعیت اسلامی افغانستان

مؤسس: شهید استاد برهان الدین ربانی

سال تأسیس: ۱۳۵۷ خورشیدی

ناشر : دفتر فرهنگی

زیر نظر هیئت تحریر

آدرس: کوچهٔ اول سرک لیسهٔ نادریه — عقب تلویزیون نور.

شمارهٔ تلفن:۰۷۸۸۴۰۸۶۳۵/ ۰۷۷۲۰۳۶۴۱۲

Website: www.mujahedweekly.com

E-mail: Mujahid1357@Yahoo&hotmail.com

سرمقاله

چرا خاموشی!

بی توجهی حکومت وحدت ملی در آوردن اصلاحات در کمیسیون های انتخاباتی، برگزار نشدن به وقت انتخابات مجلس نماینده گان و انتخابات شوراهای ولسوالی ها و شاید هم عوامل پشت پردهٔ دیگر سبب شد، تا ادارهٔ پروگرام انکشافی ملل متحد، رسماً از نپرداختن هزینهٔ انتخابات به کمیسیون های انتخاباتی خبر بدهد. کمک های کشورهای خارجی به وسیلهٔ (یو ان دی پی) بود که بعد از سقوط حکومت طالبان تا حال چرخ انتخابات را در کشور ما به گردش می آورد. منابع نشان می دهد که حدود هشتاد درصد بودجهٔ امور انتخابات از سوی کشورهای کمک کنندهٔ خارجی پرداخت می گردید. با توقف کمک مالی -ادارهٔ پروگرام انکشافی ملل متحد- بیش از هزار تن از کارمندان کمیسیون های انتخاباتی که در رده های مختلف و با تجارب حاصله در عرصهٔ انتخابات ایفای وظیفه می کردند، در جمع بیکاران کشور پیوستند.

تنش‌ها و چالش های که در انتخابات گذشته پشت سر گذشتاندیم، هرگاه حکومت اراده برای آوردن اصلاحات در نظام انتخاباتی و برگزاری انتخابات مجلس نمایندگان و انتخابات شوراهای ولسوالی ها می داشت، نه قانون توسط مجریان قانون لگدمال می شد و نه هم بی باوری ها نسبت به حاکمیت تقویت می یافت!

زمانی‌که طبل رسوایی انتخابات گذشته جهانی شد، کشور داشت بسوی بحران و حتی از دست دادن ثبات سیاسی قدم می گذاشت، با یک تفاهم سیاسی حکومت وحدت ملی تشکیل و قدرت سیاسی میان دو تیم انتخاباتی، به دو حصهٔ مساوی تقسیم گردید. آنانی‌که در پای توافقنامهٔ حکومت وحدت ملی مهر تأیید گذاشتند بلافاصله پس از تاسیس حکومت، باید کمیسیون خاصی را به هدف اصلاح نظام انتخاباتی افغانستان، طی یک فرمان ایجاد می شد. تعهد براین بود، هرچه زودتر اصلاحات بنیادی در کمیسیون های انتخاباتی آورده شود، تا باورمندی برای مردم افغانستان و جهان ایجاد گردد، اما در اثر فشارهای وارده، در شش ماهه‌گی حکومت، کمیسیون اصلاحات انتخاباتی از سوی رئیس جمهور طی فرمانی اعلام شد. مخالفت بر سر تعیین رئیس این کمیسیون ادامه دارد و رسماً این مقام اعلام موجودیت نکرده است، بلکه عدم معرفی رئیس این کمیسیون این گره کور را کورتر ساخته است!

در حالیکه ادارهٔ پروگرام انکشافی سازمان ملل متحد، اعلام رسمی بندش کمک های امور انتخابات را نموده است، شماری از اعضای مجلس نمایندگان خواهان برگزاری انتخابات این مجلس در زمان معین آن شده است. این نمایندگان مردم، به شمول رئیس مجلس به صراحت گفته اند، در صورت تأخیر انتخابات، شورای ملی مشروعیت خود را از دست می دهد. بر اساس مادهٔ ۸۳ قانون اساسی، دورهٔ کار مجلس نماینده گان در اول سرطان سال پنجم، پایان می یابد. در حالیکه انتخابات باید در ماه ثور سال روان ۱۳۹۴ برگزار می شد. بنا بر هر عاملی، این پروسهٔ ملی به زمان نامعلومی به تعویق افتاد. گمانه زنی های هم وجود دارد، شاید اینهم دسیسه و نیرنگی دیگری باشد، از سوی افراد و حلقات داخلی و خارجی تا با کم رنگی مشروعیت و قانونیت در کشور، ماهی مراد خود ها را بدست آرند! اما با وجود سروصدای نمایندگان مردم در مجلس، از برگزاری انتخابات خبری نیست. این در حالیست که با قطع شدن کمک های جامعهٔ جهانی به کمیسیون های انتخاباتی، حکومت وحدت ملی خاموشی اختیار کرده است!

د کتاب د اونۍ په مناسبت

رفیق بحر

کتاب د انسان هغه ملګری دی چې تل یې په معلوماتو کې اضافه راولي او د یوازې والي په شیبو کې یې ګټوره ملګرتیا کوي؛ پرمختللي ټولنې د کتاب له اهمیت او ارزښت څخه د خبرتیا پر بنیاد، د کتاب لوستلو د فرهنګ په عامولو سره د خپل عروج پړاوونو ته رسیدلي دي او کومې ټولنې چې د کتاب قدر پیژندلی او د خپل عمر یوه برخه یې په منظمه توګه د کتاب لوستلو ته وقف کړې ده، توانېدلي دي چې خپل وګړي د پرمختګ په لوري روان کړي او نوي نوي معلومات لاسته راوړي؛ ځکه که کتاب له یوې خوا د یوې ټولنې مخکښي وګړي له وروستیو سره ترړي او د هغوی له علم، تجربو او لاسته راوړنو څخه یې خبروي، له بلې خوا یوه ټولنه د بلې ټولنې د علمي پرمختګ له راز څخه خبروي او د یو بل له تجاربو څخه یې خبروي؛ لکه چې د یوازې والي په شیبو کې یې لارښوونه کوي او په مطالعې سره یې د علم د اضافې لامل ګرځي

په پخوا زمانه کې د پخوانیو له تجاربو څخه د خبرېدلو له ټولو غوره وسیله کتاب او د هغې مطالعه وه، چې په هره ټولنه کې یې بې شمېره علاقمندان لرلي او د ژوند په ډېرو اړخونو کې یې د هغوی لارښوونه کړېده. او هماغه ټولنې د نیکمرغۍ څخه برخمنې او د پرمختګ په جاده روانې شویدي چې خوان کهول یې د کتاب ارزښت پیژندلی او د کتاب لوستلو له لیارې یې خپلې موخې لاسته راوړي دي او د خپلو وګړو په هر اړخیزو معلوماتو کې یې اضافه راوستې ده؛ ځکه کتاب دی چې خپل لوستونکي یې د علم وړیه برخه کولو سره د پرمختګ کاروان ته ورانديږ کړيدي او د اختراع، تحقیق او حقیقت پیژندنې له لاسته راوړنو او نعمتونو څخه یې برخمن ګرځولي دي.

روانه اونۍ چې د کتاب د اونۍ په نوم زموږ په تقویم کې یې هم ځای پیدا کړیدی، یو نیک قدم دی خو یوازې پدې سره اکتفاء کول د کتاب د اونۍ د لمانځلو حق نه اداء کوي؛ بلکې پکار وه چې دولت او خصوصي علمي او تحقیقاتي ادارې په ګډه سره ددې فرهنګ عامولو لپاره لاس په کار شي او د بېلا بېلو کتاب تندارتونونو په جوړولو سره د کتاب لوستنې ارزښت په ډاګه کړاې شي او هم هغه هیوادوال وویاړلی شي چې د کتاب لیکنې په خدمت سره یې د خوان کهول او د خپلې ټولنې د هر وګړي په علمي تنده ماتولو کې آغیزمن رول لوبولی او د علمي او تحقیقي لیکنو په مټ یې پدې ټولنه احسان کړی دی.

دولت باید هر کال د ژوند په بېلا بېلو اړخونو کې د ګټورو علمي آثارو په لیکنو، لیکوالانو او مؤلفانو ته د ډالیو او مډالونو په ورکولو سره د هغوی ددغه خدمت قدر داني وکړي، څو د ولس ټولې پرګنې د بیخایه سیالیو او نا مناسبو لیارو څخه د تشخص پیدا کولو پر ځای د ټولنې د علمي خدمت له لیارې سیالیو ته مخه کړي

زموږ افغاني ټولنه د نا امنیو په ګرداب او د جګړو په ناورین کې د علم له جادې څخه ډېره لیرې ښوئیدلې ده او یوازې هغه مهال خپل زوږ برم او د علمي وجاهت مقام لاسته راوړلی شو چې د کتاب لیکنې، کتاب لوستنې او کتاب خپرونې فرهنګ عام کړو؛ چې پدې لړ کې له ټولو ستر مسوولیت لومړی د دولت، بیا د علمي او تحقیقاتي ادارو او هم د ټولنیزو سازمانونو او جوړښتونو په اوږو پروت دی او د هرې کورنۍ په مشرانو؛ چې د خپل خوان کهول وخت یې ددې پر ځای چې په تفریحي سیالیو او زړه راښکونکو برېښنایي وسیلو لکه (انټرنټ او فیس بوک ته په مخ اړولو سره تېر شي او هغه هم د ناسمو بوختیاو له لیارې؛ پکار ده چې د انټرنټ، فیس بوک، توئټر او نورو بېلا بېل ډول ټولنیزو رسنیو څخه د سالمې ګټې پورته کولو تر څنګه یو ډېر وخت د کتاب لوستلو فرهنګ ته هم ورکړای شي، هغه کار چې په افغاني ټولنه کې یې ستره اړتیا ده؛ ځکه دلته د عامې مطالعې او هر وګړي د کتاب سره مینه او د هغه مطالعه خو لا پرېږده، تردې چې د پوهنتونو محصلین او د لېسو او ښوونځیو زده کوونکي هم لدې فرهنګ څخه په لوی واټن کې قرار لري.

او د پانګه وال نظام له برکته (چې د بازار د اقتصاد تر شا پروت دی) نن زموږ د ټولنې هر وګړی یوازې مادي لید لري او د اقتصادي ګټو په هنداره کې ارزونه کوي؛ خوانان مو یوازې پدې بسنه کوي چې شهادتنامې لاسته راوړي او پوهنتونونه، تعلیمي اداري او په ځانګړې توګه د زده کړې او تحصیل خصوصي اداري خو چې فیس ورته ورکړای شي نو بیا د زده کوونکو او محصلینو د لیاقت او استعداد ورسره هیڅ پوښتنه مطرح نه اوسي؛ پداسې حال کې چې په لویدیځو ټولنو کې د کتاب لوستلو د فرهنګ عامولو په منظور هر هغه زده کوونکی او محصل چې مطالعه ډېره وکړي، ویاړلی کیږي او ډالۍ ورکولی کیږي. مګر پدې هیواد کې د کتاب لوستل خلکو ته د یو غټ بار د وړلو په معنا دي او له همدې امله محصلین او زده کوونکی یې هم خپل مسوولیت نه ګڼي او د کتاب لوستنې پر ځای د انټرنټ، فیس بوک او توئټر پاڼو په بوختیا کې دومره غرق اوسي چې د ژوند بنیادي کارونه او اړتیاوې هم ورڅخه هېرې اوسي

که څېرې هلته یې هم، د علم او ګټورو معلوماتو د لاسته راوړلو اراده واې نو بیا به هم ښه وه، مګر هلته هم یوازې د ساعت تېرولو او ان تردې چې د غیر اخلاقي پروګرامونو څخه یې ګټه پورته کیږي؛ پداسې حال کې چې کتاب د ژوند دایمي ملګری او د علم پانګه نن هر چا پرېښې ده؛ تردې چې استادان او ښوونکي هم دې اړخ ته پاملرنه نکوي او د علم او معلوماتو د ډېرولو له ټولو مؤثره، آسانه او ډاډمنه لیار د کتاب لوستلو فرهنګ ته یې الوداع ویلې ده.

نو ځکه اړینه ده چې دولت باید ددغه شعور په بیدارولو کې له بل هر چا څخه ډېر خپل مسوولیت اداء کړي او د کتاب تندارتونونو، علمي مسابقو اعلانولو او مؤلفینو ویاړلو له لیارې د کتاب لوستلو فرهنګ ته وده ورکړي او پدې ترتیب د کتاب اونۍ ولمانځي.

ترافیک سنگین از مسیر اسلام آباد...

بدست پاکستان سپرده است، مورد انتقاد قرار دادند و این کار را مانعی در راه رسیدن به صلح خواندند. گفته شده که شرط حضور طالبان در این کنفرانس از طرف دفتر آنان در قطر این بود، افرادی که در این نشست دعوت می شوند باید مورد تائید آنان باشند. به همین دلیل پاکستان نتوانست افراد مورد نظر خود مانند رستم شاه مهمند و شجاع پاشا را به این کنفرانس بفرستد تا به دولت افغانستان نشان دهد که طالبان از پاکستان حرف شنوی دارند.

از جانب دیگر این سفر ها را می توان در پیوند با مسایل دیگری نیز مورد ارزیابی قرار داد که پاکستان از آن راضی نیست. بعنوان مثال سفر اخیر رئیس جمهور غنی به هندوستان و استقبالی که از وی صورت گرفت. درعین حال موضوع بندر گوادر که قرار است به کمک هندوستان در ساحل بحر هند در خاک ایران با سرمایه گذاری هندوستان ساخته شود که می تواند تجارت میان هند و افغانستان را نیز رونق دهد و افغانستان را از اتکا به بندر کراچی بی نیاز سازد. این موضوع در سفر اشرف غنی به ایران نیز مورد بحث مقامات دو کشور قرار گرفت.

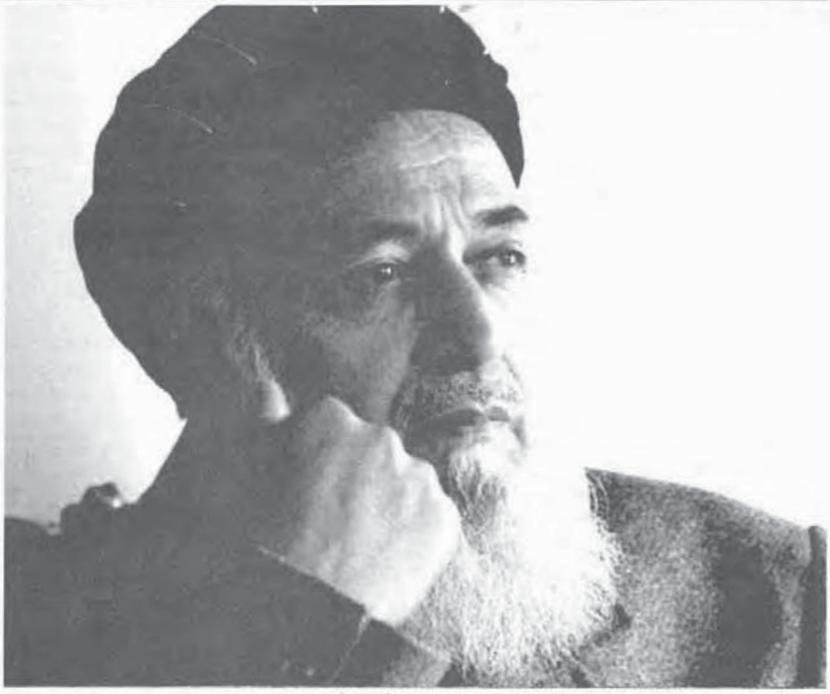
از طرف دیگر حامدکرزی رئیس جمهور پیشین افغانستان از سیاست خارجی حکومت وحدت ملی بخصوص در مورد پاکستان انتقاد نموده بود. این مسئله نیز شاید موجب شده باشد تا دولت پاکستان به آصف علی زرداری ماموریت داده باشد که به کابل برود. روابط میان کابل و اسلام آباد در دوران ریاست جمهوری کرزی و زرداری در مقایسه به گذشته خوب بود و دو رئیس جمهور سابق در زمان زمامداری شان با هم روابط شخصی دوستانه داشتند. در این اواخر در میان مقامات دولت افغانستان و نیز پارلمان کشور این سر و صدا بگوش می رسد که پاکستان در وعده های خود برای کمک به پروسهٔ صلح صادق نیست و بخصوص نا امنی های شمال بیش از پیش به این سر و صدا ها قوت بخشیده است. آصف علی زرداری بعنوان رهبر حزبی که در پاکستان در اپوزیسیون است به کابل آمد و به مقامات افغان اطمینان داد که پاکستان در وعدهٔ خود برای آوردن صلح به افغانستان صادق است. پس وقتی یک رهبر اپوزیسیون در مورد حکومت این اطمینان را می دهد، باید به آن باور کرد!

اما در شرایطی که در افغانستان در مورد این سفر نوازشریف اینگونه امیدها و پیش بینی ها صورت می گیرد، روزنامهٔ نوای وقت چاپ پاکستان یک روز قبل از سفر به مطالبی پرداخته که در جریان نشست نوازشریف با مقامات افغان باید روی آن مذاکره صورت گیرد. در این گزارش به آجندای مذاکرات با رهبران حکومت وحدت ملی از جانب پاکستان پرداخته شده اما در مورد حمایت پاکستان از پروسهٔ صلح در افغانستان بصورت مستقیم اشاره نشده و فقط بصورت اجمالی به این نکته پرداخته شده که نوازشریف و هیئت همراه وی در ملاقات با مقامات افغان، مسایل مورد علاقهٔ دو کشور از جمله مبارزهٔ مشترک با تروریسم، عملیات نظامی هماهنگ در دو سوی سرحد، کمک پاکستان در امر بازسازی افغانستان و بهبود مزید روابط دوستانه میان دوکشور را به بحث خواهند گرفت و امکان دارد قراردادی میان افغانستان و پاکستان به امضا برسد که مبنای آن پاکستان برای تجارت در افغانستان امتیاز بیشتر بدست آورد. اما موضوعی که برای پاکستان نهایت مهم بوده و قرار است در این سفر از جانب هیئت پاکستانی با مقامات افغان مورد بررسی همه جانبه قرار گرفته باشد، موضوع نقش "را" سازمان استخبارات هندوستان است که گفته می شود از طریق افغانستان در پاکستان فعالیت های تخریب کارانه داشته باشد.

نوازشریف با موجودیت جنرال راحیل شریف در این سفر، مقامات افغان را از فعالیت های شبکهٔ استخباراتی "را" در افغانستان آگاه خواهد ساخت و نگرانی خود را از فعالیت های هندوستان برای ایجاد عدم استحکام در پاکستان با مقامات افغان در میان خواهد گذاشت. این مداخلات از طریق افغانستان توسط جدائی طلبان بلوچ در بلوچستان و از جانب تحریک طالبان پاکستان تحت رهبری ملا فضل الله بخصوص در خیبر پشتونخواه صورت می گیرد.

سیاست پاکستان در قبال افغانستان تلفیقی از دیپلوماسی با تاکتیک های پیچیدهٔ نظامی است. این سفر نوازشریف فردای روزی صورت می گیرد که ۱۹ گروگان هزاره از چنگ ربایندگان آزاد شده و در ولایت غزنی به مقامات افغان سپرده شدند. گفته می شود که در آزادی این گروگان ها پاکستان نیز نقش داشت و سفر مخفیانهٔ رضوان اختر به کابل نیز به همین هدف صورت گرفته بود.

بعد از این لطف پاکستان به دولت افغانستان، پاکستان بل کمک خود به رهایی گروگان ها را در مقابل اشرف غنی نهاد و آن نگرانی این کشور از فعالیت های سازمان استخبارات هندوستان از طریق سرحدات افغانستان در داخل پاکستان است که باید افغانستان جلو آنرا بگیرد.

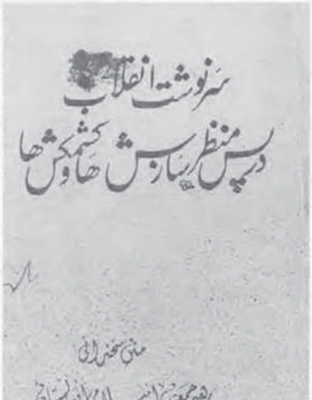
به‌دنبال آفتاب!

گردشی در چند رسالهٔ استاد شهید

■ نویسنده: ضیاءالحق مهرنوش

۲- سرنوشت انقلاب در پس منظر سازش‌ها و کشمکش‌ها

رسالهٔ «سرنوشت انقلاب در پس منظر سازش‌ها و کشمکش‌ها» که متن پیاده شدهٔ سخنرانی استاد شهید در پیوند به قیام سوم حوت مردم شریف، نجیب و متدین کابل است، استاد شهید، در این رساله، پس از فرخنده باد گفتن پیروزی سوم حوت مردم کابل و یادآوری شکست نظامی روس و پیروانش در افغانستان، خاطرنشان می‌کند که تلاش‌های سیاسی - فرهنگی و وابستگی‌ها دوسویه است. شالودهٔ دیدگاه استاد چنین است: «اما روس‌ها، اگر از لحاظ نظامی رفتند، دسایس‌شان و نیرنگ‌های سیاسی‌شان از بین نرفته و هنوز هم روس‌ها به‌حیله‌های مختلف، تلاش‌های سرگیج کننده‌یی دارند تا بتوانند بار دیگر و به‌شکل دیگر، بر افغانستان تسلط داشته باشند. اگر تسلط نظامی نباشد، تسلط سیاسی و یا تسلط فکری و فرهنگی و یا وابستگی‌های سیاسی در افغانستان باقی بماند« (ربانی، ۱۳۷۲: ۹). استاد، در این رساله نیز، رزمندگان انقلاب اسلامی (جهادی) را متوجه عواقب کارشان می‌سازد؛ او با بینش خردمندانه و قدسی خویش یادآور می‌شود که: «اگر ما با هشیاری و دل‌سوزی متوجه آیندهٔ انقلاب نبوده باشیم، خدای ناخواسته، در آینده مشکلات بزرگ‌تری دامن‌گیر ملت مومن ما در افغانستان خواهد بود)«همان، ۸). آیا همهٔ مشکلاتی که امروز، به اسلام و مسلمانان، به‌ویژه در کشور، نسبت می‌دهند، از عواقب نا اندیشیدهٔ ایشان نیست؟ از دید استاد شهید، شکست رقیب و پیروزی نظامی در برابر وی، همهٔ پیروزی یک انقلاب نیست؛ یک‌گام است در جهت رسیدن به‌پیروزی انقلاب. در نگاه استاد، «انقلابی که از لحاظ سیاسی به‌پیروزی نرسد، نمی‌تواند که دعوای پیروزی نظامی را بنمایند » (همان‌جا: ۱۰). در این رساله - سرنوشت انقلاب، سازش‌ها و کشمکش‌ها ــ دو نکتهٔ خیلی اساسی و ارزشمند دیگر نیز روشن کرده شده است:

۱- تجزیه افغانستان است؛ استاد شهید در این رساله، بی‌مدیریتی، عدم هم‌دیگر پذیری، قومی شدن دین و ایدیولوژی و... را پیش زمینه‌های هرج و مرج دانسته و یادآور شده است که در صورتِ بروز انارشیسم داخلی، زمینهٔ تجزیه و چند دستگی افغانستان قطعی می‌گردد.

۲- وحدت ملی افغانستان؛ نکتهٔ دیگری که استاد شهید در آن زمان به آن پرداخته است. رویکرد استاد شهید به وحدت ملی، رویکرد سطحی و ناسنجیده نیست؛ این نگاه برخاسته از ژرفنای آموزه‌ها و تجربه‌هایی است که استاد در فرایند مبارزه‌اش فراگرفته است. استاد شهید، گفتمان «وحدت ملی افغانستان «را اصل دومی می‌داند باید در حکومتی که قرار است ایجاد شود، در نظر گرفته شود. هم‌چنان، در این رساله (سرنوشت انقلاب و...)، «تامین امنیت «و «پیاده شدگی عدالت اجتماعی «نیز امر مهم و خیلی ارزنده خوانده شده و تاکید شده است که در حکومت اسلامی که ساخته می‌شود، باید تامین امنیت در نظر گرفته شود. در نظرگاه استاد شهید، تا زمانی که در حکومت اسلامی، عدالت پیاده نشود و امنیت تامین نشود، نمی‌توان حکومت اسلامی را پیاده کرد. (همان‌جا، ۱۴).

استاد شهید، در پهلوی این‌که یکی از رهبران تاثیرگذار دوران جهاد و انقلاب اسلامی شمرده می‌شود، بنیان‌گذاری جمعیت اسلامی افغانستان نیز هست. چون از همان آغاز کار و فعالیت جمعیت اسلامی، رهبری این حزب را به‌دوش داشت، بنابراین، در قضایای مهم و ارزنده، دیدگاه جمعیت اسلامی را خیلی صریح و روشن بیان می‌کند.او دیدگاه کلی جمعیت اسلامی را در پیوند به ایجاد حکومت اسلامی، این گونه پیشکش می‌کند: ...«از همین دیدگاه، جمعیت اسلامی افغانستان، از آغاز این مطلب را اعلان می‌کند که باید همهٔ ملیت‌های افغانستان، همهٔ اقشار، همه احزاب، همهٔ طبقات، در داخل افغانستان، در تعیین سرنوشت‌شان بر مبنای عدالت، بدون تجزیه، بدون ساخت و باخت، باید باهم شریک شوند و در یک‌فضای اخوت و برادری، شرایط کنونی پشت سر گذاشته شود و یک دولت قوی و نیرومند، به‌خاطر تامین امنیت در کشور و پیاده کردن نظام اسلامی و تامین عدالت درکشور و توحید ملت افغانستان؛ جلوگیری از هرنوع تجزیه‌یی که روس‌ها و سایر دشمنان، در انتظار آن اند، چنین حکومتی به‌میان بیاید «(همان‌جا : ۱۴ و ۱۵).

نکتهٔ بنیادین و ارزشمند دیگری که در این رساله روشن شده است، موضوع برگزاری انتخابات است. استاد شهید، در این زمینه نیز دیدگاه روشن و فراگیر دارد. دیدگاه وی در زمینهٔ برگزاری انتخابات نیز روشن و پذیرفتنی است. او می‌گوید: «اگر تنها در مابین کمپ‌ها انتخابات کنیم (زمانی که در پشاور بودند)، بازهم تعریف مکملی از ارادهٔ مردم افغانستان به‌دست نمی‌آید؛ زیرا کسانی که در سنگر هستند، تعداد زیادی از مردم ما که در داخل کشوراند و شاید هنوز هم مهاجر نشده‌اند، خواهند گفت: گناه ما در این است که مهاجر نشدیم، پس لیاقت رای دادن نداریم و در تعیین سرنوشت کشور سهیم نیستیم؟ این‌جا است که باید در مورد انتخابات فکر اساسی صورت گیرد) «همان‌اثر، ۱۸). استاد شهید، در ادامهٔ سخنان خود، دیدگاه جمعیت اسلامی افغانستان را در پیوند به‌برگزاری انتخابات، این گونه بیان می‌کند: «به‌هر حال، چون... به‌خاطر پیداکردن یک‌راه حل سیاسی، راه دیگری نبود، جمعیت با یک تعدیل (از تعدیل نام نمی‌برد) ، انتخاباتی را پذیرفت که انتخابات سرتاسری بوده باشد. یعنی نتیجهٔ انتخابات وقتی اعلان شود که در افغانستان نتایج مکمل به‌دست بیاید و بعداً ما اعلان نتایج انتخابات را می‌کنیم «(همان‌جا). استاد شهید، در این بخش سخن، از انتخابات فراگیر و همه‌شمول سخن می‌زنند. این نگره برتابندهٔ نگاه همه‌پذیر بر جامعه است. حال آن‌که همان گونه که از خلال سخنان گهرآمیز استاد بر می‌آید، ارچند استاد تنها از «اختلاف‌های گروه‌ها و جریان‌ها «حرف می‌زنند؛ اما قطعا معلوم می‌شود که اختلاف از کدام‌سو و روی کدام موضوع بوده است.

گفتمان دیگری که در این رساله مطرح است، گفتمان ایجاد حکومت «شش‌ماهه «است. استاد شهید، بنابر دلایلی که قناعت‌بخش نیز اند، دلیل مخالفتش را با برگزاری حکومت شش‌ماهه اعلان می‌دارد. (همان‌اثر، ۱۹). حتا یادآور می‌شود که: «برادرها به این نظر بودند که باید حکومت ضعیفی به‌میان بیاید که تنها و تنها هدفش سرپرستی انتخابات بوده و یک‌چلنج موقتی و... باشد در برابر خلای سیاسی که ما با او روبه‌رو هستیم و این خلای سیاسی وقتی که از بین برود، انتخاباتی صورت بگیرد و حکومتی انتخابی به‌میان بیاید «(همان‌اثر،۲۰). در همین رساله، استاد شهید (همان‌جا) خاطر نشان می‌سازد، آن‌هایی که تلاش می‌کردند یک‌حکومت ناتوان به‌میان بیاید، دلیلش این بود که:«آن‌ها، اصلاً، به‌خاطر... به‌میان آمدن یک‌حکومت قوی، هیچ نوع دل‌چسپی از خود نشان نمی‌دادند، بلکه مانع به‌میان آمدن یک‌حکومت قوی [نیز] بودند «(همان‌اثر،۲۰). در این قسمت نیز، استاد با نگاه ژرف و سنجیده‌یی که به قضایا داشته، یادآوری نموده است که باید یک حکومت نیرومند، با وحدت و هم‌کاری همهٔ برادرها به‌میان بیاید، در غیر آن، احتمالِ خطر تجزیهٔ افغانستان، بدامنی، انارشیگری، خطر مداخلات اجانب، خطر جنگ‌ها و... در میان است. بنابراین، باید برادرها بکوشند تا یک‌حکومت نیرومند به‌میان بیاورند تا جلو خطرات را بگیرند. سخنان پرمایهٔ استاد بر می‌تابد که دلیل ایجاد حکومت شش‌ماهه و در عین حال ناتوان، همه‌اش بر این بوده است که کدام جریان یا حزب سیاسی مقتدر که احتمالاً منظورشان «جمعیت اسلامی» بوده است، روی کار نیاید؛ زیرا حتا در همان زمان، در میان تمام جریان‌ها و گروهای سیاسی که در افغانستان فعالیت می‌کردند، مقتدرترین و فعال‌ترین آن‌ها جمعیت اسلامی افغانستان بوده است. این‌که این تیوری از کدام منبع سیرآب می‌شده، استاد در این زمینه، روشنی نمی‌اندازد و سخنی به‌میان نمی‌آورد. اما همان‌گونه که تاریخ تجربه کرده است، یکی از تحلیل‌هایی استاد شهید که همانا درگیری

ص۵

نمودهای نوستالژیِ فردی و جمعی

عبدالقیوم ملکزاد

دراین جستار، به دو نوع نوستالژی پرداخته می شود که از آنها به نام های نوستالژی فردی و نوستالژی جمعی و یا اجتماعی یاد می شود.

هرگاه شاعر و یا نویسنده یی در صدد شود برای ترسیم و حسرت خوردن لحظه و یا لحظه هایی از گذشته و بیان کردن حالات شخصی خویش مبادرت ورزد و دیگران را برای حسرت و اندوه خویش با خود همراه نگرداند، عنوان نوستالژی فردی را ازآن خود می سازد.

در مورد خاطره یا نوستالژی فردی در مقاله یی با عنوان: "خاطره، فراموشی و نوستالژی در خانوادهٔ درمانی" می نویسد: "RAY"

" حس دلتنگی مهم ترین عامل تحولات و ارتباطات خانوادگی می باشد.

(ری- ۱۹۹۶/ ص ۸۲)

دکتر شریفیان نوستالژی فردی را نیز به دو دسته تقسیم می کند: نوستالژی فردی آنی و نوستالژی فردی مستمر.

وی در توضیح این دو نوستالژی می نویسد: "در نوستالژی فردی آنی، نویسنده یا شاعر، لحظه و یا لحظاتی را در اثر خود منعکس می سازد. اما در نوستالژی فردی مستمر، شاعر و یا نویسنده، در سراسر اثر خویش تمام و کمال به گذشتهٔ خود می پردازد."

و اما نوستالژی جمعی عبارت ازاین است که قلمدار با مشاهدهٔ اوضاع نا به سامان حاکم در سرزمین و اجتماع و از بین رفتن آرامشی که مردم و یا ساکنین یک کشور به صورت عام ازآن برخوردار بودند، پدیدار می بیند و به عبارت دیگر ایجاد خاطرات تاریخی و ابراز تاسف و اظهار نگرانی بر جامعهٔ بشری و از بین رفتن شکوه و جلال گذشته، باعث ایجاد نوستالژی جمعی می گردد.

دکتر جهانگیر صفری در مورد نوستالژی گذشته گرای جمعی چنین می نگارد:

" از نظر جمعی آنچه به زبان شاعر گفته می آید، غصه ها و درد هایی است که خاطر مردم منطقه یی را آزرده و ایشان را در برابر حقیقتی ناگوار مشترک ساخته است. به طوری که یاد کردن دوران خوب گذشته از زبان شاعر، حسرت همگانی را در اذهان زنده می کند."

دکتر شریفیان در یکی از مقالات تحقیقی اش در باب نوستالژی، زیر عنوان فرعی (شاعران و خاطرهٔ جمعی) بدین عقیده است که: " یکی از خاطره های جمعی گذشتهٔ دور، روزگار باستانی و حتی اساطیری هر قومی است. در هرنسلی هنرمندانی هستند که عهد باستان را برتر از روزگار خود می دانند و زندگی سنتی را به زندگی جدید ترجیح می دهند."

او با آوردن مثالی اینگونه به توضیح مطلب می پردازد: "مثلاً برخی از مردم عصر رنسانس دلتنگی قرون وسطی را داشتند و شاعران عصر مسعودی دلتنگ بخشش های عصر محمودند و یا کسانی بوده اند و هستند که از پیشرفت صنعت و تکنالوژی ابراز بیزاری کرده اند و ذهن خود را با زندگی سنتی و با سادگی آن زمان مشغول و مشعوف ساخته اند."

اینک به آوردن مثال هایی از استاد سخن خلیلی مبادرت می ورزیم که بازگو کنندهٔ نوستالژی فردی و نوستالژی جمعی می باشد.

نخست به آوردن نمونه هایی پرداخته می شود که بیانگر نوستالژی فردی استاد است که شاعر در یکی از ابیات شعرش با تاسف به زردی گراییدن خورشید عمرش سخن می گوید و می افزاید: کاروان سفر در منزل افتاده، ولی او تا هنوز بار خویش را برنبسته:

"شام شد خورشید عمرم زرد گردید ای دریغ
کاروان در منزل و من بر نبسته بار خویش"

این بیت علاوه براینکه نمونه یی از حسرت فردی گوینده را ارائه می دهد، تحسر از دست رفتن دوران جوانی شاعر را نیز بازگو می کند و او را وا می دارد تا اوقات خوش گذشته را به مویه بنشیند.

برخی از سخنوران متقدم نظیر: سنایی و خاقانی و بالاخص ناصر خسرو، برآنچه از زندگانی شان با عبث سپری گردیده، اظهار تاسف می کردند.

در مورد ناصر خسرو– که میزان تاسفش در لابلای سروده های آن نسبت به دیگران بیشتر به چشم می خورد– نگاشته اند: وقتی که می بیند چهل سال عمر وی با تباهی همراه بوده، آنگاه در مورد گذشته خویش اظهار تاسف می کند. چیزی که از آن به نام تحسر فردی و یا نوستالژی فردی یاد می شود.

استاد سخن خلیلی نیز به پیروی از این سخنوران، سروده یی دارد به نام "در به دری"!

هرچند این سروده به بهانهٔ درگذشت دکتر محمد انس – که ازآن به نام " سخنور صاحبدل نکته دان دقیقه یاب" یاد می کند، انشاد یافته، اما آغازین ابیات این قصیده، گویای نوستالژی فردی استاد است. وی در قالب این سروده اظهار تاسف می کند که تمامی عمرش به در به دری و هرزه گویی و خیره سری سپری شده و حتی صدای پای مرگ عزیزانش، نتوانسته او را از خواب غفلت بیدار بکند.

بهتر است با آوردن نمونه هایی از این حسرت سرود، دریابیم که احساس نوستالژی شاعر دراین شعر چگونه تبلور یافته است؟

" گذشت عمر گرامی همه به در به دری
به هرزه گویی و هرزه روی و خیره سری
تپیدن دل من کرد هر نفس فریاد
که راه، سخت دراز است و کاروان سفری
نهیب مرگ شنیدم، ولی نکردم گوش
بدابه من که زدم گوش خویش رابه کری
به چشم مرگ کسان دیدم و ز خود غافل
دریغ داشتن چشم و عیب بی بصری"

استادٔ در سرودهٔ دیگری که عنوان آن "لذت فقر" است، همگون به محتوای شعری که از نظر گذشت، سخنانی دارد که گویای تحسر و ابراز تاسف از گذشته وی است. یعنی دراین شعر نیز از صرف شدن عمر به بیهودگی و غفلت و از دور ماندن منزل مقصود و ندمیدن یک سحر، از پس شب های زندگی، شکوه هایی دارد،بدین نحو:

"صرف شد عمر گرانمایه به میل این وآن
یک نفس در زندگی دلخواه نتوان یافتن
هریکی ما را به راهی برد و منزل دور ماند
جاده چون بسیار گردد، راه نتوان یافتن
عمر آخر گشت و شام تیرهٔ ما طی نشد
یک سحر در این شب کوتاه نتوان یافتن"

در شعری معنون به "مخاطبه با نفس" نیز بیتی است مشابه به آنچه گفته آمدیم که آن را هم می توان از مظاهر بارز نوستالژی دانست:

" نقد عمر از کف تو رفت به بازی افسوس
پیر گشتی و هنوزی تو به بازی چو صبی"

و یا هم در مقطع غزل "نای شعر"، از اینکه تمام عمر خود را به سرودن شعر سپری کرده، اظهار تاسف می کند و می گوید:

"دریغا عمر صرف شعر شد، اما ندانستم
کز این سرنا نباشد حاصلی غیر از دمیدن ها"!

و اکنون می پردازیم به آوردن نمونه هایی از نوستالژی جمعی از کلام پر عذوبت استاد خلیلی:

هرگاه شاعری در شعر خود از حتمی بودن مرگ برای همه ذیروح ها سخن به میان می آورد و این هرگز استثنا نمی پذیرد، بلکه به مصداق "کل نفس ذایقه الموت" (هر نفس چشنده مرگ است) شاه و گدا از آن می چشد. چنین تعبیر، بازگو کنندهٔ حسرت جمعی است. چنانچه ناصر خسرو با یاد آوری دوران پادشاهان، همه را در چنگال مرگ گرفتار دیده است. نمونهٔ آن سه بیت زیر می باشد:

" سام و فریدون کجا شدند نگویی
بهمن و بهرام گور و حیدر دلدل ؟
نوذر و کاووس دگر نماند به اصطخر
رستم زوال نماند نیز به زاول
پاک فرو خورد شان نهنگ زمانه
روی نهاده ست سوی ما به تعاتل"

در بعضی از سروده های استاد سخن خلیلی، نیز نمونه هایی را می توان مشاهده کرد که با رنگ نوستالژی آمیخته شده و از آن جمله اند: قطعهٔ "بر مزار سلطان محمود عزنوی " و دیگری قطعهٔ " تخت جمشید"!

قطعهٔ اول الذکر را تا پای با هم می خوانیم، تا بنگریم که بوی نوستالژی (نوستالژی جمعی) از آن چگونه عرصهٔ مشام ما را در می نوردد؟:

" دیدی تو خوابگاه شنهشاه غزنه را
شاهی که گوش چرخ، شدی کر زصولتش
آن کو چراغ دولت و دین بود، این زمان
یک شمع نیست تا که بسوزد به تربتش
بنگرکه چرخ شعبده بازش نمود خاک
اینجا که بود عرصهٔ صد گونه لعبتش
زان رایت وسپاه،جزاین شاخ خشک نیست
تا بنده وار صف بکشد بهر خدمتش
طبل از غریو مانده و شیپور از نوا
مرغی به نوک شاخ کند ذکر دولتش."

اینهم سه بیت از قطعهٔ "تخت جمشید" که استاد آن را فی البدیهه انشاء نموده است:

" ازاین خرابه اگر گوش دل بود شنوا،
هنوز می رسد آواز داریوش به گوش
چه خسروان که دراین کاخ حکمها دادند
که روزگار ستمگار، کرد شان خاموش
به این زمین که سپهری بود ز فر وشکوه
نه این بنا که جهانی بود زذوق وز هوش"

آری! انجام شان و شوکت ارباب قدرت دراین کهنه رباط چیز دیگری جزاین نیست.

(فاعتبروا یا اولی الابصار!)

استاد خلیلی در یکی از قصایدش – که " دیوان فیضی" عنوان دارد- به پیامد های یورش ارتش سرخ می پردازد؛ از برباد رفتن روزگار درخشان گذشته می گوید و از آن عهد شیرینی یاد آور می شود که خانقاه اهل دل برخوردار از رونق و گرمی بود، اما با هزار درد و دریغ باید گفت که با تجاوز قشون سرخ در این دیار، این خانقاه و درسگاه دین حق، رقصگاه ملحدان و خدا نا شناسان و آشیان کافران تبدیل شده. لذا امروز آن سعادت، جا را برای آه سپرده و برای افسوس و دریغ! به عبارت دیگر، نشانی از نشاط و شادی به چشم نمی خورد و به جز اشک و فغان، نه لبخندی از سر رضایت دیده می شود و نه هم اثری از خاطر جمعی!

استاد سروده است:

"ای دریغا " کان قدح بشکست وآن ساقی نماند"
گلبن اخلاص شد آوارهٔ باد خزان
خانقاه اهل دل شد ملحدان را رقصگاه
درسگاه دین حق شد کافران را آشیان
زان سعادت آنچه برجاماند، آه است و فسوس
زان مسرت آنچه باقی ماند،اشک است و فغان"

قصیدهٔ مسمی به "پیام به ضیاء الحق" هم پیامی غم آلود دارد همگون با پیام قصیدهٔ "دیوان فیضی"!

دراین شعر نیز از یورش و تهاجم روس ها در سرزمین ما سخن رفته. شاعر از پایمال شدن مسند سلطان محمود غازی آن شهسوار بت شکن یاد آور می شود؛ سلطانی که روزگاری از نام وی از هند تا چین به لرزه می افتاد. اما امروز به این سرزمین کسانی حاکم شده اند که خرقهٔ مبارک پیامبر بزرگوار اسلام " صلی الله علیه وسلم " را بازیچهٔ خود قرار داده و تصمیم دارند از منابر مساجد– که عمری ازآن صدای حق و گلبانگ تکبیر بلند می شد– صدای کفر و بیدینی را انعکاس دهند!:

"مسند محمود غازی شهسوار بت شکن
آن که می لرزید از وی هند تا دریای چین
پایمال لشکر این بیخدایان تا به کی؟
ای تو محمود بزرگ بت شکن را جا نشین!
بنگرد بازیچهٔ شوم گروه بی خدا
خرقهٔ پاک پیامبر، رحمهٔ للعالمین
بنگرد بر طاق مسجد باده بر جای کتاب
بشنود از روی منبر کفر جای حرف دین"

این هم مثالی دیگر از خاطرهٔ جمعی، یا گذشتهٔ دور و یا هم احساس حسرت نسبت به گذشته های پر بار تاریخی کشور و زندگی سادهٔ مردم، در شعر شاد روان استاد خلیل الله خلیلی، حسرتی که در طول تاریخ، خصوصاً در تحولات چند دههٔ اخیر کشور بسیار شاهدش بودیم:

" ای بس فقیر زار که شد کشته رایگان
بهر حصول مقصد عالی جناب ها
بس نو جوان ساده که در جنگ این وآن
جان عزیز داده به زیر رکاب ها "

یا:

"دشنهٔ بهرام هرشب برفلک خونین چراست
بزم ناهید و نوای دلربای عود چیست؟"

افزودنی است: آنچه در بررسی اشعار نوستالژیک دیوان استاد خلیلی به دیده می آید، به کار گیری ابزار کلام، تصویر و رنگ در ایجاد ارتباط کلامی با خواننده است. از آن جمله است بیت:

" شکسته بال تر از ما میان مرغان نیست
که پا به حلقهٔ دامیم و آشیان مفقود "

چنانچه وقتی که به هر دو مصرع بیت فوق مشاهده کنیم، می بینیم که در کنار واژهٔ "بال"، مرغ است و کنار"حلقهٔ دام" آشیان که تصاویر مناسبی به هم داده و غم سروده هایی نظیر "شکسته بال" ی و "پا در حلقهٔ دام" شدن (اسارت) درآن به اسلوب خوبی ارائه گردیده است.

در صورت بی توجهی ...

این حرکتی که به سرعت روان است و در جریان است باید در برابرش ایستادگی و آن را خنثی کنیم."

وی بالای پیمان امنیتی امضاء شده با ایالات متحدهٔ امریکا و پیمان های که با دیگر کشورها به امضاء رسیده است، انگشت انتقاد نهاده گفت، چگونه پیمانی است که از منافع کشور و از برنامه‌های ملی و حریم ما دفاع صورت نمی‌گیرد و ما را تجهیز نمی‌کنند.

سرپرست ولایت بلخ حکومت وحدت ملی را نیز به بی برنامگی و ضعیف مدیریت متهم کرده گفت: "مدیریت ضعیف است. انگیزه، صداقت و هدایت نیست. ما دکترین نظامی نداریم که هر روز قربانی می‌دهیم. ما به حرف اتکا نکنیم، حرف‌های بسیار بلند بالا را بزنیم که ما چنین می‌کنیم، چنان می‌کنیم، زمین را به آسمان می‌زنیم و آسمان را به زمین نه. ملت عمل می‌خواهد که چه باید بکنیم. یک روز در جلال آباد کشتار دسته جمعی می شود، یک روز در مزار کشتار دسته جمعی می‌شویم، یک روز در بدخشان کشتار دسته جمعی می‌شویم و دیگر جاها هم همچنان."

در قندهار نیز جنرال عبدالرازق قوماندان امنیهٔ آن ولایت و یکی از چهره های مشهور در مبارزه علیه تروریسم و ضد طالبان، در سفر رئیس اجرائیه به قندهار هشدار داده بود، حکومت نباید به بهانهٔ صلح با مخالفان مسلح دولت معامله کند. وی گفته است، طالبان را فقط از راه جنگ و سرکوب به پای میز مذاکره نشاند. فرمانده عبدالرزاق گفته است، هیچ وقت به دشمن تسلیم نخواهد شد و برای حفاظت از کشور تا آخرین لحظهٔ زندگی‌اش خواهد جنگید. وی از امنیت خود نیز هشدار داده، تاکید کرد که گروه‌های گسترده در تلاش ترور او هستند و این موضوع را حکومت مرکزی باید بداند.

یادی از؛
فرماندهٔ شهید نیک محمد معلم

فرمانده نیک محمد فرزند میرکلان در سال ۱۳۲۹هـ ش در قریهٔ تگاب اسماعیل ولایت بادغیس مرکز قلعهٔ نو در یک فامیل مسلمان و متدین چشم به جهان هستی گشود و در سن هفت سالگی شامل مکتب ابتداییهٔ حنظلهٔ بادغیسی گردید. بعد از فراغت از صنف دوازدهم از مکتب لیسهٔ حنظله بادغیسی شامل دارالمعلمین عالی هرات گردید بعد از فراغت دارالمعلمین وظیفهٔ معلمی را افتخار خود می دانست که مدت چهارسال وظیفه معلمی و سرمعلمی در ولسوالی های غورماچ آبکمری و مرکز بادغیس خدمات شایانی در عرصهٔ تعلیم و تربیت نمود. ایشان دارای اخلاق نیکو بود و عقیدهٔ راسخ به اسلام عزیز داشت. با آگاهی که از طرز تفکر گروه های چپ داشت، همیشه مردم را در مبارزه علیه نظام کمونیستی وقت تشویق می کرد. با به میان آمدن کودتای هفت ثور۱۳۵۷ ابتدا به فعالیت مخفیانه آغاز نمود. سرانجام در دوم حمل سال ۱۳۵۸ قیام مردمی را علیه حکومت کمونیستی وقت براه انداخت.

بر اثر تلاش های وی بود که ولایت بادغیس تحت تصرف مجاهدین در آمد. دراین وقت شهید نیک محمد معلم بحیث فرماندهٔ عمومی جبهات جمعیت اسلامی در ولایت بادغیس تعیین گردید. شهید نیک محمد "معلم" در طی ده سال جهاد مقدس از خود فداکاری و جان نثاری های شایسته را نشان داد و تشکیلات عظیم جهادی را در بخش های نظامی و ملکی آن ولایت بوجود آورد. در مناطق تحت قیادت اش عدالت اجتماعی برقرار بود، ظلم علیه هیچ کسی نمی شد، غارت گری به صورت کل دیده نمی شد، با وجودی که همیشه در مبارزه علیه روس ها و حامیانش بود اما مردمی که در ساحهٔ مجاهدین قرار داشتند احساس امنیت جان و مال خود را می کردند.

مجاهدین تنها جنگ نمی کردند بلکه در بخش های فرهنگی و اجتماعی نیز فعال بوده و نیاز جامعه می دانستند. نشریهٔ به نام فروغ انقلاب در آن جبهه جهت آگاهی دهی مردم نشرات داشت. معلم شهید همیشه افراد تحت فرمانده اش را به تعلیمات اساسی تشویق می کرد تا نسل های آینده از نعمت سواد بی بهره نماند. اعمار بیست باب مسجد جامع و پنجاه باب مدرسهٔ دینی بخاطر فراگرفتن علوم دینی اولاد جامعه در اطراف و نواحی تحت فرماندهٔ اش، گوشهٔ از فعالیت های فرماندهٔ نامدار جهاد بادغیس بود.

این فرماندهٔ نامدار بادغیس، سرانجام ساعت دو بجه بعد از ظهر ۲۸ ثور سال ۱۳۶۸در پنج کیلومتری شهر قلعهٔ نو مرکز ولایت بادغیس در حالیکه نیروهای حکومت کمونیستی تحت

محاصرهٔ مجاهدین قرار داشت توسط اصابت فیر هاوان دشمن جام شهادت نوشید و به لقاء الله پیوست. که در ۲۶ سالگی شهادت آن رادمرد بزرگ، خواستیم یادی از وی نماییم.

روحش شاد و یادش جاویدان باد!

بدنبال آفتاب؛...

جنگ‌های داخلی بود، خیلی زود جامهٔ عمل پوشید و گروهی به‌رهبری آقای حکمتیار و... دهل مخالفت نواختند و آستین انتقام‌گیری بر زدند و در برابر حکومت اسلامی به‌سرکردگی استاد شهید، مخالفت نموده دوباره در سنگر نشستند. این رویکرد، به‌روشنی بر می‌تابد که پافشاری برای "حکومت ضعیف" که نیروی ادارهٔ امور را نداشته باشد، ریشه در همین جریان داشته است. ارچند که استاد مشخص نام نمی‌گیرد و در زمینه با ذکر "برادرها" بسنده می‌کند. ولی مخالفت و ایستادگی جریان سیاسی به‌رهبری آقای حکمتیار و...، روشن می‌سازد که مخالفت‌ها نیز از آبشخور این جریان تغذیه می‌شده است. هم‌چنان استاد شهید از گماشتن افراد متخصص و آگاه در سهیم ساختن حکومتی که باید تشکیل شود، سخن می‌زند: ..."و تعدادی از افراد متخصص و آگاه در حکومت سهیم بوده باشند تا هم مسایل اداری و هم مسایل امنیتی، به‌صورت درست به‌پیش برود و عناصری ... کارکشته و با تجربه...، از لحاظ اداری، مشکل اداری را بتوانند درست رهبری و سرپرستی بکنند و قوماندان‌های مختلف باعث تامین امنیت در کشور شوند و جلو کشمکش [های] داخلی را بگیرند. لذا در میان وزرا و در ترکیب حکومت، این دو عنصر، حتماً مدنظر گرفته شود، مخصوصاً در دفاع و داخله... "

(همان‌اثر، ۲۲).

استاد شهید، در رسالهٔ "سرنوشت انقلاب و..." تمام زد و بندها، قدرت‌خواهی‌ها و... را آفتابی کرده است (۲۰- ۲۳). علاقمندان جهت پژوهش درست و عادلانه و داوری دربارهٔ چگونگی شکل‌گیری حکومت اسلامی، می‌توانند به قسمت‌های پایانی این رساله ــ سرنوشت انقلاب، سازش‌ها و کشمکش‌ها ـ مراجعه کنند. استاد، دراین رساله، پس از ارایهٔ دیدگاه‌اش در پیوند به ایجاد حکومت اسلامی، یادآور می‌شود که: "ما این را به‌صراحت می‌گوییم که حکومت حقیقی مردم افغانستان، آن حکومتی است که مردم خودشان در صحنه حضور می‌یابند و رای می‌دهند و خودشان، از طریق سنگرهای‌شان و از طریق ارادهٔ آزادشان خود را مطرح می‌کنند و حکومت دستوری و قانونی و حقیقی به‌میان می‌آید "(همان‌اثر، ۳۸)

گفتمان خیلی ارزشمند و بنیادین دیگری که در این رساله مطرح است و استاد شهید نیز به انجام آن پافشاری کرده است، "فضل‌فروشی، تکبر و خودخواهی" است. چنان‌که می‌خوانیم: "از غرور و خودخواهی سخت پرهیز باید کرد. مبارزی که به‌علم خود مغرور است، شخصی که به پرهیزگاری و تقوای خود می‌نازد، آن کسی که به‌شخصیت خود می‌بالد، این‌ها همه، موانع بزرگی در راه دعوت ایجاد می‌نمایند. "(همان‌جا).

۳- رسالهٔ آموختنی‌هایی در مسیر انقلاب اسلامی

این رسالهٔ استاد شهید که دست نوشتهٔ ایشان است، در بخش نخست این رساله، "مسوولیت دعوت در حرکت" روشن کرده شده است. استاد شهید، در این رساله، "مسوولیت دعوت در حرکت" را در روشنایی آیه‌هایی از قرآن کریم و روایت‌ها و داستان‌های پیامبران الهی، توضیح و به روشن‌داشت آن پرداخته است. رویکردهایی که در این رساله، به آن‌ها پرداخته شده است، از این قرار اند:

- مسوولیت دعوت در حرکت؛
- مشکلات در راه دعوت؛
- برخورد با مشکلات؛ وقایه و تدبیر
- دعوت و فعالیت پیگیر؛
- ضرورت‌ها و صفات اولی یک‌مسلمان مبارز که به‌گونهٔ جدا، زیر دو عنوان فرعی بررسی شده است:

یک: نیازمندی عقلی و نقلی

دو: صفات اخلاقی و اسلامی

- سلوک ضرورت در جریان پخش تیوری؛
- طبیعت و خواص دعوت اسلامی؛
- لزوم برنامه‌ریزی در جهت پیروزی و آرمان.

ادامه دارد

د یمن روان کړکیچ، اوربند او...

راهیسې د بشار الاسد لخوا په خپل ولس بېرحمانه بمباریو په سیمه کې د ناامنیو لړۍ پراخه کړیده. او د چهارشنبې په ورځ د سعودي د واکمن، ولیعهد «شهزاده محمد بن نایف» او د هغه مرستیال «محمد بن سلمان» د سعودي واکمن په نماینده وړاندې لدې چې د امریکا په مائری لیند کې د سیمه ایزې همکارۍ په نیت په کامب دیوید کې دایریدونکې غونډه کې ګډون وکړي، د امریکا له ولسمشر «اوباما» سره وکتل او پدغه لیدنه کې د سعودي او امریکا په استراتیژیکې دوستۍ او ملاتړ تاکید وشو؛ چې دا مهال ورته سعودي له بل هر وخت زیاته اړتیا لري؛ ځکه د امریکا ملاتړ کولای شي چې د سعودي په مشرۍ جوړ شوي هغه ایتلاف د یمن په کړکیچ کې غښتلی او خپلو بمباریو ته دوام ورکوونکی وساتي، لکه چې له مخه هم امریکا د سعودي لخوا په یمن کې د حوثي ډلې په ملیشو د بمبارۍ له لړۍ څخه ملاتړ څرګند کړی وو.

کامب دیوید چې د سیاحت یوه سیمه ده او امریکا تل د عربي مشرانو سره د مذاکراتو لپاره دغه ځای انتخاب کړیدی. اسلامي امت ورځخه د مصر د پخواني واکمن انورسادات او اسرائیلو تر مینځه د فلسطین په سر د رامینځته شوې ننګیني معاهدې لامله بنه شګون نلري؛

که د فلسطین تاریخي ربړه د ټول اسلامي امت په هڅو په وخت حل شوې واې او هم په مصر کې د ولسواکۍ له لیاري واک ته رسیدلي دکتور مرسي لپاره د همدغو ځینو خلیجي هیوادونو لخوا د امریکا په اشاره کوهی نه واې ویستل شوی، نو نن د مصر دکتور مرسي او د فلسطین اسماعیل هنیه او خالد الشیخ او هم د قطر دکتور یوسف قرضاوي او د تونس راشد الغنوشي او د پاکستان د اسلامي جماعت مشرانو کولای شو چې د سعودي او ایران تر مینځه د سیالیو لامله رامنځته شوی د یمن په سر کړکیچ یې هوار کړی واې. خو هماغه د تور، سپین او برګ غوایانو د یو بل پر خلاف د هڅولو لوبه ده؛ چې نن د اسلامي امت یو ـ یو هیواد د جګړې اور ته ټیل وهل کیږي. الله جل جلاله دې نور په خپل فضل سره پدغه امت رحم وکړي او ددې امت له منیځه دې توانمند وګړي پیدا کړي

نگاهی گذرا به سیر معارف

■ به قلم: غلام رسول قرلق

با وجود تاکیدات شدید دین مبین اسلام بر ضرورت تحصیل سواد و دانش، بزرگترین قشر بیسواد انسانی در کشور های اسلامی بسر می برند. به جز اسلام هیچ دین آسمانی و تفکرات بشری دیگر آغازین کلام خود برای مردم را با واژهٔ اقراء (بخوان) نیاغازیده و نام کتاب شان قرآن (خواندنی) نیست و هم چند و چونی چون اسلام و پیامبرش بر با سواد سازی جامعه و مردم داشته اند، پیامبری که خود اهل سواد نیست اما کتاب و دساتیرش مملو از دانش و ترغیب به فرا گیری دانش است و جامعهٔ تاریکی چون عرب جاهلی را تشویق به تحصیل علم و دانش می نماید.

با تاسف باید گفت که پیروان این دین الهی در شرق و غرب و شمال و جنوب دنیا از دساتیر منزل و منزهٔ قرآنی پیروی نه نموده و هیچگونه نقشی در مجال تخنیک، اختراعات و اکتشافات و نوآوری های که در جامعهٔ انسانی امروزی صورت گرفته است ندارد. نام هیچ دانشمند اسلامی در میان مخترعان و کاشفان پدیده های جدید در دو قرن اخیر به چشم نمی خورد و چه بسا که با پیشرفت علوم انسانی موافق نیستند. تعدادی هم چون خود از علم بهره ندارند، پیشرفت دیگران را نیز نمی پذیرند و آنرا گونه یی از اعمال خلاف دینی و آموزه های دین می دانند.

افغانستان و مردمش نیز درین گرداب گیر مانده اند. دیدگاه های قبل المیلاد یونانیان را که در زمان حکمروایی عباسی ها ترجمه شده و در مباحث علوم هیئت و فلک و حکمت و فلسفه و ... در مدارس منحیث نظریات خوانده می شده، نه تنها اینکه منحیث اصول واقعی تغییر ناپذیر اسلامی می پندارند، بلکه دیدگاه های مخالف آنرا مخالف آموزه های اسلامی می دانند.

روی همرفته نظام تعلیمی افغانستان که بشکل عصری آن از زمان شاه امان الله خان آغاز یافته بود، آهسته آهسته در آواخر حکمروایی ظاهر شاه و حکومت داوود خان برای اطفالیکه پا به سن هفت سالگی می گذاشتند شکل جبری را گرفت و موسسات سازمان ملل و از جمله یونسکو آنرا همکاری می نمود. در نصاب تعلیمی هم کوشش های زیادی صورت می گرفت تا از تازه های دانش و پیشرفت علوم بشری در مضامین ساینسی، ریاضی، الجبری، هندسی، و ... استفاده گردیده و علوم دینی (قران کریم، فقه، تفسیر و حدیث) نیز جایگاه شان را داشته باشند. مضامین درسی شکل سیاسی را نداشته و یگانه مضمونی که از زمان نادر شاه وارونه تدریس می شد، مضمون تاریخ بود که متاسفانه واقعیت های تاریخی گذشته کشور را به مذاق حاکمان ظالم زمان تعبیر می کرد.

با رویکار آمدن حکومت های دست نشاندهٔ اتحاد جماهیر شوروی وقت، دیگر مدرسه و مکتب شکل دیگری را بخود گرفتند. دروازه های مدارس علوم دینی مسدود گردیده و استادان آن اکثراً بدون محاکمه به جرم مسلمان بودن نابود شدند و مکاتب عصری نیز دستخوش سیاست های حزبی گردیده مصروف راهپیمایی ها و اجتماعات پر هیجان عناصر نو به قدرت رسیده شدند. همه جا رقص و پای کوبی، همه جا پیرهن ها و بیرق های سرخ، همه جا هوراها ... . نمرات امتحان و کامیاب شدن در دانشکده ها از روی روابط سیاسی و حزبی صورت می گرفت و با بالا رفتن قیام مردمی و اسلامی در سراسر کشور اکثریت جوانان تحت سیطرهٔ حاکمیت دولت دست نشانده یا بصفوف مجاهدین پیوستند و یا هم راهی دیار هجرت شدند که فصل جدیدی در حیات تعلیمی و سیاسی آنان در حال شکل گرفتن بود.

وضیعت تعلیم و تربیه (معارف) در مناطق آزاد شده تحت سلطهٔ مجاهدین هم حالت بهتری نسبت به ساحات تحت کنترول دولت را نداشت، زیرا تمام مساعی مجاهدین صرف توجه به فعالیت های نظامی بود و هر آن امکان وقوع حوادث دلخراش امنیتی متصور بود، روس ها با ساز و برگ قوی نظامی که بالای افغانستان تجاوز نموده بودند هر لحظه آرامش مردم را با خطر مواجه می ساختند. جت های بمب افگن روسی تمامی ساحات خاک کشور را طور ۲۴ ساعت گزمه می نمودند. آنها هر جنبنده یی را در ساحات تحت کنترول مجاهدین هدف قرار می دادند. انسان ها، حیوانات، وسایط و عراده جات و خانه های مردم همگی اهداف مورد تهاجم آنها پنداشته می شدند. از طرف شب کسی نمی توانست در بیرون از خانه آتش بیفروزد و غذا بپزد و یا با در دست داشتن چراغ و روشنایی از خانه بیرون آید و یا هم وسایط و عراده جات در سرک ها چراغ های شان را روشن کنند، ورنه مورد بمباردمان نیروهای متجاوز قرار می گرفتند.

پس در چنین وضعیتی صحبت از تعلیم و تربیه و تدریس اطفال صحبت از قهرمانی هائیست که در بعضی مناطق از طرف مجاهدین صورت می گرفت. در مکاتب اینچنینی توجه به مسایل دینی به مراتب بیشتر از مضامین عصری بود، چون انگیزه یی که مردم را وادار به قیام در مقابل متجاوزین نموده بود، انگیزهٔ دینی بود. و این انگیزه باعث شده بود تا علوم عصری را در ردهٔ دوم قرار داده و بنیاد تعلیم عصری قدری در افکار مردم بیسواد ما بی باور جلوه داده شود.

از طرف دیگر چون قیام مردمی در مخالفت با ایدئولوژی وارداتی جدید صورت گرفته بود، بناءً جهت واحدی نبود که این قیام ها را رهبری می کرد و یکدست می بود. و به همان گونه ارتباطی با بیرون نداشته، بودجه یی در یافت نمی کرد تا صرف هزینه های مختلف بشری و تعلیمی می شد. در ابتدا دنیا هم بی باور بود ازینکه مجاهدین و مردم مسلمان افغانستان بتوانند در مقابل هجوم ارتش سرخ مقاومت کنند، زیرا آنها مقاومت های بی شماری را در آسیای مرکزی و اروپای شرقی شکستانده بودند و اینک مقاومت مردم مسلمان افغانستان را غیر مفید می خواندند.

در اثر همین فشار های مضاعف روس ها بود که کمیت بزرگی از مردم ما راه دیار مهاجرت را در پیش گرفتند و نسبت نزدیک بودن و مساعد بودن زمینه مهاجرت تعداد زیادی به کشور پاکستان و تعدادی هم به جمهوری اسلامی ایران که تازه نظام ملک را در دست گرفته بودند پناه بردند. آنگاه بود که قدری راه دریافت مساعدت ها و انتقال کتب و دیگر وسایل درسی به داخل افغانستان تا حدی ممکن شد.

با آنکه شاگردان و معلمین در داخل افغانستان هیچگونه تامین امنیت نداشته، معاش و مصارف دریافت نمی کردند از نصاب واحدی نیز بهره مند نبودند. اولاً اینکه دیدگاه های مختلف، نصاب های مختلف را تهیه می نمودند. ثانیاً اینکه این نصاب ها خیلی ناوقت به کار آغاز کردند. ثالثاً اینکه اولاد مهاجرین در پاکستان از حق تعلیم در داخل اردوگاه ها و حتی در مکاتب پاکستانی برخوردار بوده، اما در ایران هچگونه آزادی تعلیمی و تربیتی که بتواند اطفال را در مرحله یی برساند برخوردار نبودند و فقط آنهایی می توانستند به مدارس ایرانی بروند که صد درصد در خدمت ایرانی ها بودند.

مهاجرین ما در هردو کشور بیشتر به تحصیل علوم دینی می پرداختند تا علوم عصری و یا به عبارت دیگر پذیرش علوم عصری کاری بود بس دشوار و غیر قابل قبول.

گرچه اتحاد احزاب مجاهدین خیلی ناوقت به تهیهٔ نصاب واحد تعلیمی موافقت نمودند، اما این نصاب هم با وجودیکه در شرایط متفاوت جهادی ترتیب یافته بود، حرکت خیلی بطی داشت. تالیف کتب دورهٔ ابتدائیه، بعداً متوسطه و ثانوی زمان زیادی را در بر گرفت.

این کتب شاگردان را با مسایل جنگی آشنا می ساختند تا علمی، واژه های تفنگ، جهاد، جنگ، مرمی، شهید، زخمی و ... از ملموس ترین کلمات درین کتب به شمار می رفت.

کتب یاد شده صرف در میان مهاجرین مقیم پاکستان تدریس می شد و مقداری هم به مناطق تحت کنترول مجاهدین در داخل افغانستان انتقال داده می شدند، مناطقی که شاگردان آن از امنیت خوب و استادان مسلکی برخوردار نبودند.

در اوج اینهمه کشمکش ها و توجه به جنبهٔ نظامی جهاد مردم افغانستان، جمعیت اسلامی نسبت به دیگر احزاب جهادی دیدگاه متفاوت تری به آینده افغانستان و مردم آن داشت و عملاً به ایجاد دانشگاه نظامی موسوم به حربی پوهنتون حضرت علی کرم الله وجهه الشریف، اکادیمی پولیس، دانشگاه امهات المومنین، لیسهٔ مجاهد و ... پرداخت که در زمان خود یک اقدام فوق العاده محسوب می شد و بعد ها احزاب دیگر جهادی چون اتحاد اسلامی برهبری استاد عبدرب الرسول سیاف به تاسیس دانشگاه دعوت و جهاد و حزب اسلامی ص۷

ضرب الاجل ۱۰۰ روزه به وزیران کابینه!

■ عبدالعلی کوهی /استاد دانشگاه کابل

کابینهٔ حکومت وحدت ملی سرانجام پس از هفت ماه تکمیل شد. این کابینه متشکل از ۲۴ وزیر و رئیس عمومی امنیت ملی است، اکنون کابینه به استثنای وزیر دفاع به کار آغاز کرده است. در دور دوم، ۱۶ وزیر با کمال سخاوتمندی از سوی پارلمان رای اعتماد به دست آوردند. شاید این کار تراکم بیش از حد مشکلات در کشور بوده باشد، که اعضای پارلمان را مجبور به این کار ساخته است.

مردم از کابینه می خواهند تا در کمترین وقت به مشکلات شان پرداخته شود. این وزیران حالا در مقابله با چالش های فراوان روبه رو اند و در برابر پیروزی به این دشواری ها آنچه مهم تلقی می شود، صلاحیت کاری و دست بازی وزیران کابینه است. حالا نوبت رئیس جمهور و رئیس اجراییه است که با این مدیران ارشد اجرایی حکومت تحت ادارهٔ شان، چگونه کار و فعالیت خواهند نمود.

در صورتیکه به این وزیران صلاحیت های کاری در حوزهٔ مسوولیت شان داده شود، امید بهبود در کار ها برده می شود، اما اگر مانند گذشته کارمندان ارشد وزارتخانه ها را با ارادهٔ جدا گانه در پُست های مهم میخ کوب کند، وزیر صلاحیت آن را نداشته باشد، که کارمند تحت امرش را حسب لزوم دید تبدیل و جابجا سازد، در آن صورت هیچ وزیری نمی تواند استعداد ها و ظرفیت های کاری اش را برجسته سازد.

امروز افغانستان به ماشین کهنه می ماند که با تغییر رانندهٔ آن نمی توان این ماشین را به حرکت در آورد. هم اکنون فساد ساختاری در ادارهٔ کشور وجود دارد. قبل از همه مملکت به تغییر این ساختار نیاز دارد. باید همه مهره های سوختهٔ این نظام به دور انداخته شود، در غیر آن تحرک در اداره های کشور به وجود نخواهد آمد.

آنچه برای وزیران در این دوره بسیار با ارزش است، ایجاد انگیزه در اداره می باشد. این انگیزه کارمندان را قادر می سازد، که با ایمان و عقیده به حقانیت کار های خویش پی ببرند. باید کار ها به کسانی واگذار گردد، که آماده گی ذهنی برای کار داشته باشند، مثلاً کسانی برای حفظ امنیت شهروندان و دفاع از کشور، در مقابل دشمن می جنگند، بر حقانیت دولت و ملت خویش باورمند بوده باشند و بر بطلان راه و روش دشمن تردید نداشته باشند، به همین گونه کسانی که در عرصهٔ فرهنگ و آموزش دست به کار می شوند، معتقد به این باشند که علم و دانش سرمایهٔ اصلی در جامعه بوده و مادیات فرع آن می باشد.

چنین کارمندان را می توان فعالان انگیزهٔ عالی نامید. شرط موفقیت وزیران در ساختن ادارهٔ سالم داشتن دست باز در انتخاب کارمندان اجرایی می باشد. هر وزیری که توانست با صلاحیت کار کند و در وزارتش تغییر مثبت به وجود آید، وزیر موفق خواهد بود، اما اگر وزیری نتواند سیمایی وزارتش را تغییر دهد، دیگر امیدی در جهت تغییر در آن وزارت نخواهد بود.

رئیس جمهور از وزیران خویش فعالیت ها و طرح های ۱۰۰ روزه مطالبه نموده است. در وزارتخانه ها وزرا مصروف طرح و برنامهٔ ۱۰۰ روزه اند که باید به ریاست جمهوری گزارش دهند. هر وزارت از خود اولویت های کاری دارند که باید به آن پرداخته شود، اما یک سلسله کار های وجود دارد که از توان یک وزارت به دور است و باید یک استراتیژی کلان ملی در مورد آن طرح و تطبیق گردد. ضرب الاجل ۱۰۰ روزه برای طرح برنامه ها برای وزارت خانه ها کاری عملی و منطقی نیست. وزارت خانه ها از خود کار مستمر و دوامدار و برنامه های دراز مدت و کوتاه مدت دارند. در ۱۰۰ روز نخست می توان فقط به داخل وزارت خانه ها رسیده گی نمود و تعدادی از مهره های سوخته و رنگ پریده را به عناصر با تدبیر و کار آگاه و متعهد تعویض نمود. وزیر می تواند در ۱۰۰ روز نخست، نظم و یک سلسله کار شیوه های جدید را در میان کارمندان به وجود آورد؛ اما برنامه های دراز مدت، مستلزم تفکر بیشتر، فضاء های بهتر و هزینه های لازم می خواهد، که باید قبل از همه به آن پرداخته شود.

امروز در کشور ۳ میلیون انسان معتاد وجود دارد، وزیر صحت و سایر ارگان های مسوول قادر نیستند تا در ۱۰۰ روز راه های بیرون رفت از این معضل را جستجو نماید، امروز در حدود شش و نیم میلیون کودک نمی توانند به مکتب بروند. باید زمینه ها و راه های ورود این کودکان به مکتب جستجو گردد. تحصیلات عالی کشور امروز فاقد قانون است و این وزارت نمی تواند بدون یک قانون فرا گیر برنامه های کلان خود را در ۱۰۰ روز طرح و تدوین نماید. چگونه می شود در نبود وزیر دفاع برنامه های کلان امنیتی را در کشور در ۱۰۰ روز برجسته نمود.

امروز در وزارت خانه ها هر وزیر تلاش دارد چیزی برای نام طرح ۱۰۰ روزه آماده سازد تا مورد خشم رئیس جمهور قرار نگیرد، نمی شود با عجله و در موجودیت یک تعدادی وزیرانی که تازه به وزارتخانه راه یافته اند و معلومات عمیق از کار وزارتخانه ها برای شان معلوم نیست، تقاضای یک چنین طرح علمی نخواهد بود. کار با عجله نتیجه اش خامی و ناکامی است، این دولت آنچه داشته است شتاب، عجله و شتاب زده گی است.

مروری بر برخی رویدادهای مهم امنیتی در کشور

۱۸ثور:

مقام‌های امنیتی گفته اند که ولسوالی ناوهٔ ولایت غزنی پس از ۹ سال از وجود شورشیان طالب پاک‌سازی شده و در کنترول نیروهای امنیتی افتاد. به قول رسانه ها، نیروهای امنیتی در نتیجهٔ عملیاتی، روز جمعه ۱۸ ثور کنترول کامل این ولسوالی را به دست گرفتند. این عملیات چهارده روز پیش در ولایت غزنی و زابل به منظور پاک‌سازی این مناطق از وجود شورشیان مسلح راه‌اندازی شده بود. گفته می شود، در این عملیات ۲۷۰ شورشی کشته شده و ۲۵۰ حلقه ماین نیز توسط نیروهای امنیتی کشف شده‌اند.

۲۰ثور:

در حمله انتحاری در کابل سه تن کشته و حد اقل ۱۶ تن دیگر زخمی شدند. در این حمله یک بس حامل کارمندان لوی سارنوالی در منطقهٔ دارالامان هدف قرار گرفته است. یک انتحار کننده دو هفته پیش نیز یک بس کارمندان این اداره را در همان منطقه هدف قرار داده بود. سخنگوی وزارت داخله گفته است که حملهٔ اخیر، از سوی یک انتحار کنندهٔ که پیاده روان بود، انجام شده است.

در حملهٔ مهاجمان انتحاری بالای قطعهٔ واکنش سریع ریاست امنیت ملی ولایت قندهار، چهار فرد انتحاری کشته و سه کارمند امنیت ملی شهید شدند. به قول رسانه ها، این رویداد صبح امروز در مربوطات حوزهٔ پنجم امنیتی شهر قندهار به وقوع پیوست. سخنگوی والی قندهار گفته است که یک فرد انتحاری موتر مملو از مواد منفجره را در قراول قطعهٔ واکنش سریع انفجار داد و سپس سه فرد انتحاری دیگر به شلیک کردن مرمی آغاز کردند و پس از یک ساعت درگیری با نیروهای امنیتی، هر چهار تن آن ها کشته شدند.

به گزارش رسانه ها، مرکز ولسوالی جوند ولایت بادغیس در غرب کشور، به تصرف مخالفین مسلح درآمد. بهاءالدین رئیس شورای ولایتی بادغیس تأیید کرده است که مرکز ولسوالی یاد شده، حوالی ساعت ۲ شب گذشته به دست مخالفین مسلح افتاده است.

سخنگوی والی کندز به رسانه ها گفته است، افراد مسلح غیر مسوول یک موتر سراچه را که از شهر کندز به طرف ولسوالی خان آباد می رفتند در قریهٔ جنگل باغ متوقف نموده، بلا درنگ سه تن از راکبین آن را تیرباران کردند. دراین رویداد یک پسر ده ساله که پدرش شامل کشته شده گان می باشد، شدیداً زخم برداشته است.

۲۲ثور:

در خبرنامهٔ وزارت امور داخله آمده است، در یگ عملیات تصفیهٔ مشترک نیروهای امنیتی کشور که صبح امروز آغاز گردید، ولسوالی جوند ولایت بادغیس از وجود دشمنان صلح و ثبات افغانستان پاکسازی گردید. این عملیات پس از آن آغاز گردید که نیروهای امنیتی کشور از بعضی مناطق این ولسوالی عقب نشینی تاکتیکی نموده بودند.

در نتیجهٔ انفجار ماین کنار جاده امروز در ولایت قندهار پنج غیر نظامی شهید و سه تن دیگر شان زخم برداشتند. مسوول دفتر مطبوعاتی قوماندانی امنیهٔ قندهار به رسانه ها گفت است، این رویداد در ساحهٔ از مناطق مرزی میان ولسوالی های معروف و ارغستان قندهار رخ داده است. به گفتهٔ وی، این انفجار زمانی رخ دادکه موتر حامل غیر نظامیان در منطقهٔ وال توری در مربوطات ولسوالی های معروف و ارغستان این ولایت با میان کنار جاده برخورد کرد.

دفتر مطبوعاتی سخنگوی وزارت دفاع به رسانه ها خبر داده است، عملیات های که در ولسوالی امام صاحب و گورتپه ولایت کندز در گلستان، پشت رود و بالابلوک فراه، در سنگین هلمند و در جوند بادغیس و در خوگیانی ننگرهار و در مربوطات ولایت های پکتیا، غزنی، جوزجان و سرپل انجام شد منتج به قتل ۸۳ طالب مسلح گردید و هشت طالب دیگر زخم برداشته است.

۲۴ثور:

به قول رسانه ها، در حملهٔ که از سوی مخالفان حوالی ساعت هشت و نیم شب گذشته در محلۀ کلوله پشتۀ کابل آغاز شد و با درگیری پراکنده بین نیروهای مسلح و مهاجمان پس از پنج ساعت پایان یافت. دفتر هیئت معاونت سازمان ملل متحد در کابل (یوناما) با انتشار خبرنامه‌ای گفته است که، در آن ۱۴ غیرنظامی کشته و تعدادی هم زخمی شده‌اند. اما فرید افضلی مسئول تحقیقات جرایم جنایی پولیس کابل گفته که در حمله دیشب یازده نفر کشته شده‌اند. گزارش شده که دو فرد مسلح، در جمع کشته‌های این رویداد اند. فرماندهٔ پولیس کابل گفته است، تعداد کل زخمی ها و کشته ها از ده نفر بیشتر نیست و تنها یک مهاجم به این مهمانخانه حمله کرده بود که کشته شد. سفارت آمریکا در کابل تائید کرده که یکی از شهروندانش در حملهٔ دیشب به مهمانخانه "پارک پالس" کشته شده است.

نگاه گذرا به ...

برهبری گلبدین حکمتیار به تاسیس دانشگاه دیگری مبادرت ورزیدند.

با به دراز کشیده شدن دوران جهاد در داخل افغانستان حرکت های منظمی در عرصهٔ ایجاد مکاتب و مدارس صورت گرفت که ثمرهٔ آن قشر تحصیل کردهٔ جهادی های آن زمان می باشند.

طوریکه در آغاز نوشته گفته شد، نسبت ضرورت زمان، توجه عموم مردم افغانستان و جهان معطوف به بخش فعالیت های نظامی و شکستاندن طلسم شکست ناپذیری روسها بود و این دیدگاه باعث شده بود تا توجه به جانب معارف آنچنانی که لازم است مبذول نگردد.

از طرف دیگر مکاتب عصری طور نهاری بوده، دارای لیلیه (خوابگاه) برای شاگردان نبودند و این کار سبب شده بود تا تعداد زیادی از نوجوانان و جوانان با استفاده از سهولت های درسی و خوابگاه رو به مدارس دینی در پاکستان آورده و هرکه طرز تفکر استادان مدارسی را با خود حمل کنند که نزد آنها تعلیمات دیده اند. نحوهٔ گفتار و برداشت آنها از دین و شریعت همان باشد که اساتید شان داشته اند. اینها بعد از برگشت به مناطق شان امامت مساجد محلی را بدوش گرفته و هرگونه برداشت های کجدار و مریز شان از دین را برای عوام الناس بیسواد، اصل دین خطاب کنند و بلایی را بر سر ملت بیاورند که تا اکنون از شر آن خلاصی نداریم.

اکثریت فارغین این مدارس تخلص های صاحبان این مدارس را بالای خود گذاشته اند و به افتخار بیحد از همان نام و نشان و عملکرد دفاع می نمایند. ناظمین و متولیان اکثریت این مدارس وابسته های سازمان استخباراتی پاکستان بوده و متاسفانه با هرآنکه خلاف منافع پاکستان تلقی گردند، ستیزه جویی می کنند.

در کشور پاکستان تعداد کمی از افغانها در دانشگاه اسلامی بین المللی اسلام آباد و بعضی دانشگاه های رسمی دولتی دیگر راه یافتند که بعضی از آنها در رده های بالایی حکومت فعلی و موسسات داخلی و خارجی ایفای وظیفه می نمایند. پس از پاکستان، مجاهدین توانستند تا تعدادی از جوانان را غرض فرا گیری علم و دانش به کشور های عربستان سعودی، مالیزیا، سودان، مصر، لیبیا، کویت، قطر ... و خال خال به کشور های غربی بفرستند.

گرچه تعداد این محصلین از چند هزار نفر بالا نمی رفت و به هیچ وجه جوابگوی نیاز ادارات کشور نبود، اما مهم آن بود که مجاهدین درک کرده بودند اینکه عدم توجه به جانب تعلیم و تحصیل عواقب ناگواری در آینده کشور داشته و در زمان پیروزی با کمبود کدرهای متخصص و متعهد روبرو می شوند.

همه می دانیم شگوفایی یک نظام و یک کشور در رشد استعداد های جوان، کدر متخصص و متعهد و تربیت سالم فرزندان آنست. امری که نیاز مبرم جامعه بوده و پیشرفت و توسعه بدان وابسته است.

کشور ما با فرار مغزها روبرو شد. کدرهای سابقه دار ما یا در سلول های زندان ایادی کفر بی رحمانه به شهادت رسیدند، یا اینکه بدیار مهاجرت آواره شدند یا اینکه نسبت کهولت سن از کار افتیده و متقاعد شده اند و یا اینکه با تغییرات و وسایل و میتود های عصری بلدیت ندارند، دیگر قابل استفاده نیستند. و ما منحیث بنیان گذاران سنگ تهداب آیندهٔ افغانستان باید نهایت سعی به خرچ دهیم تا در پهلوی با سواد ساختن نسل های جدید، متخصصین و کدرهای عرصه های مختلف حیات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خود را از خود و فرزندان خود بمیان آوریم تا نیازی به وارد کردن متخصصین غیر متعهد خارجی در بدل مبالغ هنگفت نداشته باشیم. متخصصینی که همه خون ما را می مکند و هیچگونه دلسوزیی برای ما و آینده ما و کشور ما ندارند.

در جنب کشورهای یاد شده، جمهوری اسلامی ایران با وجودیکه عرصهٔ معارف را بروی اطفال مهاجرین بسته بودند، اما تعدادی را به نسبت علایق مذهبی و سیاسی در حوزات علمیه و دانشگاه های رسمی دولتی راه داده بودند که از آنجمله تعدادی از اراکین بلند پایهٔ نظام کنونی می باشند.

تاثیر محیط و تاثیر کشور هایی که شاگردان در آنجا تعلیم می بینند بحدی جدی است که این شاگردان منحیث پیش قراولان فکری و فرهنگی و اگر ضرورت ایجاب نماید افراد نخبه و مورد قبول همان کشورها، درکشور خود محسوب می شوند. تجربهٔ تلخی که کشورهای فقیر بار بار مزهٔ آنرا چشیده اند و ما هم در محراق همین تلخی قرار داریم.

در اخیر مبحث چنین نتیجه گیری می شود که با سواد سازی جامعه و فراهم آوری زمینهٔ تعلیم مخصوصاً تعلیمات دینی در داخل کشور علی الاقل نسل های بعدی را از خطر انحطاط فکری و سقوط در دامن این و آن نجات می دهد. توجه به نسل جوان و تربیت قشر تحصیلکرده در رشته های مهم علوم انسانی چون طب، معدن، پطرولیم، زمین شناسی، تکنالوژی معلوماتی، زراعت و ... از اولویت های خیلی مهمی است که آیندهٔ کشور را تضمین می نماید. در نظر باید داشت که هر نسلی زمام امور زندگی را خواهی نخواهی بدست نسل بعدی می سپارد و نسل بعدی بر میراث نسل قبلی راه می رود، پس این میراث باید گوارا و پر گهر باشد.

روسیه قدرت نظامی خود را به...

آزادی کشور های مختلف در داخل امپراتوری اتحاد شوروی وقت گردید، بزرگترین مانور نظامی خود را به مناسبت ۷۰ سالگی پیروزی روسیه در جنگ جهانی دوم که در آن جنگ روسیه در حدود ۲۰ میلیون انسان خود را از دست داد، به نمایش گذاشت.

از این نمایش فهمیده می شود که روسیه میراث خوار اتحاد شوروی اسبق می باشد، که در برابر فشار های غرب و امریکا می تواند از خود دفاع نماید. در این همایش قدرت، رئیس جمهور چین حضور یافت و کشور های غربی و امریکایی این همایش را تحریم نمودند، طوریکه اوباما، تنها سفیر خود را به این همایش فرستاد و بس.

در حاشیهٔ این نمایش یک سلسله توافق های مهم اقتصادی میان رئیس جمهور چین و روسیه به امضاء رسید که به موجب این توافقات، گاز روسیه به قسمت های از ولایات نزدیک پیکن با هزینه ۶۰ میلیارد دالر امتداد می یابد. روسیه بعد از فشار های امریکا و اروپا نا گزیر گردید تا به سوی چین روی آورد و به چین انرژی و گاز خود را صادر نماید. بتاریخ ۱۰ می هردو رهبر در مراسم رسم گذشت نظامی در مسکو با لبخند های معنی داری حضور یافتند و بزرگترین قرار داد های اقتصادی میان هردو کشور به امضاء رسید.

در نتیجهٔ این قرار دادها شرکت های روسی می تواند میلیارد های دالر از چین به طور قرضه به دست آورد و این پول ها در زیر ساخت های کشور روسیه به مصرف خواهد رسید. در نتیجهٔ این بازدید ها هردو کشور تصمیم گرفتند که نیرو های بحری شان در حوزهٔ مدیترانه به تمرین های مشترک نظامی بپردازند. در این نشست پوتین اظهار داشت که چین یک دوست کلیدی استراتیژیک روسیه است. روسیه به دنبال جلب مشتریان بزرگ است که گاز طبیعی خود را به فروش برساند و این نزدیکی سبب گردید تا گاز روسیه از طریق سایبریای غربی به ولایات غربی چین صادر گردد.

قرار است چین به بزرگترین شریک تجاری چین تبدیل گردد و این همکاری می تواند تا حدی خلاء تحریم های اقتصادی غرب را در برابر روسیه کاهش دهد. در این همایش رزمی روسیه قدرت نظامی خود را به نمایش گذاشت و آخرین ظرفیت های نظامی و رزمی خود را به معرفی گرفت.

این همایش بزرگ قدرت، نزدیک شدن روسیه را به کشور چین که هم اکنون بزرگ ترین اقتصاد و قدرت نظامی جهان را در اختیار دارد، به خوبی نشان می دهد، که روسیه آماده است تا در یک تقابل دوامدار به غرب ادامه دهد و از موضع خویش در قبال شرق اوکراین و جدایی طلبان شهر دونیکس اوکراین که اکثریت ساکنان آن را روسیه تبار ها تشکیل می دهند، دست نخواهد برداشت.

دیده می شود که بعد از ختم جنگ سرد میان اتحاد شوروی و غرب اکنون جنگ سرد در حال شکل گیری است و هر دو طرف، یعنی جانب روسیه و غرب در یک تقابل نظامی و اقتصادی قرار دارند و روسیه می خواهد توازن قدرت را میان شرق و غرب حفظ نماید و در برابر هر نوع مداخلهٔ اقتصادی غرب از خود آماده گی نشان دهد.

وزیر امور خارجهٔ کشور در نشست...

مدیریت و رهبری فراهم ساخته است، علاوه نمود که، نیروهای دفاعی و امنیتی افغانستان، با توانمندی و شجاعت، مسوولیت تأمین امنیت مردم، دفاع از کشور و مقابله با دشمن را مستقلانه بر عهده گرفته اند. اما با در نظرداشت تهدیدات در حال ظهور، نیاز است که چگونگی ادامهٔ حمایت جامعهٔ جهانی از این نیروها، با بررسی واقع بینانهٔ اوضاع کشور، از سوی ناتو تعیین گرد. وزیر امور خارجه در چارچوب تعقیب اهداف سیاست خارجی کشور، در نشست وزرای خارجه ناتو اشتراک نمود.

اعضای اشتراک کننده بحث جدی را در مورد ارزیابی مأموریت حمایت قاطع ناتو در افغانستان تا اخیر سال ۲۰۱۶، مشارکت پایدار ناتو با افغانستان پس از سال ۲۰۱۶ و مطرح شدن چگونگی ادامهٔ همکاری های مالی ناتو با افغانستان در نشست آیندهٔ سران این سازمان در وارسا، را مطرح نمودند. در نشست انتالیا روی ادامهٔ مشارکت دوامدار ناتو با افغانستان توافق به عمل آمد و در ختم این نشست، وزیر امور خارجهٔ جمهوری اسلامی افغانستان، طی یک کنفرانس مطبوعاتی، به سوالات خبرنگاران رسانه های افغانی و بین المللی پاسخ ارائه نمود. همچنان صلاح الدین ربانی وزیر امور خارجهٔ جمهوری اسلامی افغانستان در حاشیهٔ نشست انتالیا با وزیر امور خارجهٔ ترکیه، معاون وزیر أمور خارجهٔ ایالات متحدهٔ امریکا در امر مبارزه با مواد مخدر، وزیر امور خارجهٔ بوسنیا هرزیگووینا، وزیر امور خارجهٔ دنمارک، دیدار و روی برنامه ها و اهداف دو جانبه، تبادل نظر نمودند.

هفته نامهٔ

وآنان که در راه ما با جان ومال جهاد کردند محققاً آنان را به راه خویش هدایت می کنیم و همیشه خدا یار نیکو کاران است

قرآن کریم

مجاهد

ارگان نشراتی جمعیت اسلامی افغانستان

● مجاهد می تواند مطالب را ویرایش کند.

● مطالب آمده مسترد نمی گردد.

● آرا واندیشه های مقالات غیر از سرمقاله لزوماً مبین آرا ومواضع جمعیت نیست.

شعار ما

رضای خداوند(ج) هدف ما
حضرت محمد(ص) رهبر ما
قرآن قانون ما
جهاد راه ما
شهادت در راه خدا
از عالی ترین آرزوهای ماست

دور ششم –سال چهاردهم – شمارهٔ هشتم ۲۶ ثور ۱۳۹۴ ۲۷رجب المرجب ۱۴۳۶ 16 May 2015

د یمن روان کړکیچ، اوربند او راتلونکي يې

■ شفیق

په یمن کې د حوثي ډلې د پرمختګونو او د یمن د پخواني ولسمشر عبد ربه منصور هادي د حکومت له مینځه وړلو په پایله کې، د نوموړي سعودي عربستان ته د تګ او د حوثي ډلې لخوا له صنعاء وروسته په عدن کې هم (چې سعودي عربستان ته نږدې سیمه ده) د منصور هادي د پلویانو سره هغه جګړه لا هماغسې روانه ده، چې د مارچ له نولسمې نېټې څخه په دغه هیواد کې پیل شوې ده او د سعودي عربستان په مشرۍ جوړ شوي ایتلاف لخوا یکې بمبارۍ په شدت روانې وې، چې د څه د پاسه یوې نیمې میاشتې جګړې په دوران کې تر دا مهاله د وژل شوو کسانو شمیره ۸۲۸تنو ته رسیدلې او تر شپاړس سوو څخه زیات یکي ټپیان شویدي، پداسې حال کې چې د نړیوالو روغتیایي ادارو د راپورونو له مخې پنځه لس سوه کسان وژل شوي او د ټپیانو شمیره زرو تنو ته رسیدلې ده.

د امریکا او نړیوال فشار په نتیجه کې او هم د روغتیایي ادارو په غوښتنه د تېرې سه شنبې څخه د پنځه ورځو لپاره اوربند اعلان شوی دی، چې د امریکا د بهرنیو چارو وزیر جان کیري او سعودي مشرانو ترمینځه خبرو کې دغه غوښتنه منل شوې وه. خو د اوربند له پیل کیدو څخه دمخه د ایتلاف ځواکونو د حوثي ډلې د پلویانو سیمې د وروستۍ ځل لپاره سختې بمبار کړې او هم د حوثي ډلې لخوا د عدن په ځینو هغو سیمو کې خپل وراندې تګ ته د اوربند له اعلان وروسته هم ادامه ورکړاې شوه چې د منصور هادي پلویان یکې مقابله کوي

اعلان شوی اوربند په دکولاې شي چې د روغتیایي ادارو لخوا دواګاني او اړین توکي هغو سیمو ته ورسوي چې یکې ټپیان او د جګړو څخه اغیزمن شوي وګړي په سختو حالاتو کې ژوند کوي؛ ځکه د څه د پاسه یو نیمه میاشتې راهیسې جګړې لامله، د خوراکي توکو، دواګانو، تېلو او سونډ توکو هم قلت پیدا شوی دی

د اوربند سره سم دا مهال په ترکیه کې د ناټو غړو هیوادونو لخوا د داعش سره د جګړې د څېړنې لپاره دایر شوي کنفرانس کې د غړو هیوادونو سربېره له خلیجي هیوادونو څخه هم د داعش پر خلاف د جګړې پر مخ بیولو کلکه غوښتنه شویده؛ ځکه د ترکیې په ګډون په ځینو خلیجي هیوادونو شک کیږي چې د داعش پر خلاف جګړه کې د برخې اخستنې څخه په سوریه کې د بشار الاسد د مستبد رژیم ړنګولو لپاره په همکارۍ باندې ډېر تاکید کوي او انګیري چې په سیمه کې د امنیت راوستلو لپاره له داعش سره له جګړې نه هم، د بشار الاسد پر خلاف جګړه پر مخ وړونکي سوریایې یاغون کوونکو ملاتړ ډېر اړین دی؛ ځکه د نړدې څلورو کلونو

۵مخ

وگروگانها آزاد شدند...

■ ابوبکر سبزوار

رئیس جمهور غنی طی یک نشست خبری از آزادی ۱۹ گروگان که بیش از ۷۰ روز قبل در مسیر راه در زابل ربوده شده بودند خبر داد و تاکید نمود که در برابر آزادی این افراد هیچ پولی پرداخته نشده و هیچ زندانی طرف مقابل که به حکم محکمه محکوم شده باشد نیز ازاد نگردیده است.

مقامات در ولایت غزنی گفته اند که گروگان گیران در برابر آزادی ۱۲ گروگان باقی مانده خواهان آزادی چند زن ازبیک شده اند که هنوز در نزد دولت افغانستان اسیر اند.

***

آزادی گروگان های بیگناه که نه درگیر جنگ بوده و نه با دولت رابطه ای داشته اند، خبری خوش است و امید است که بقیه نیز آزاد شده و به خانواده های خود بپیوندند. همانگونه که ازادی زنان و اطفال بیگناه نیز کاری پسندیده است اما پیامد های این گروگان گیری بشکل مرموز و ازادی آنان در فضای پر از ابهام، سوال برانگیز است.

رئیس جمهور غنی در جریان سفر به ایران در ملاقات با تعدادی از افغان ها که در رسانه ها نیز بازتاب یافت در جواب این سوالی که، حکومت وحدت ملی برای آزادی ۳۱ مسافر گمشده چه اقدماتی انجام داده است، بصراحت گفته بود که تا اکنون ما برای آزادی آنها شش میلیون دالر به مصرف رسانیده ایم. این مسئله خلاف ادعای رئیس جمهور را ثابت می سازد که در سخنان خود در روز دوشنبه گفت که برای آزادی گروگان ها پول پرداخت نشده است. حقیقت اینست که آن شش میلیون دالر بخشی از مجموع پرداخت مالی به گروگان گیران در برابر آزادی گروگان هاست.

گفته می شود گروگان گیری را حرکت اسلامی ازبیکستان انجام داده که در گذشته یک گروه وابسته به القاعده شناخته می شد و با طالبان نیز رابطهٔ نزدیک داشت، اما بعد از اعلام خلافت اسلامی توسط ابوبکر بغدادی در سوریه و عراق، از داعش اعلام حمایت نمود. اعلام حمایت رهبر این گروه عثمان غازی از داعش، به تغییر در سیاست های طالبان رابطه دارد که اعلام داشته اند دیگر برنامهٔ بین المللی ندارند و نمی خواهند از خاک افغانستان علیه کشور های دیگر استفاده صورت گیرد.

از آن به بعد این گروه تلاش نمود تا بجای ماندن در جنوب و مناطق تحت کنترول طالبان، نیروهای خود را به شمال برده و در آنجا به تجدید سازمان بپردازد. مناطق هم مرز با آسیای میانه از جمله مناطق مورد توجه آنان می باشد.

حرکت اسلامی ازبیکستان با این گروگان گیری راهی جدید را آغاز کرده است که از آن طریق هم می توان پول بدست آورد و هم به تبادلهٔ زندانیان پرداخت.

دولت در طول بیش از هفتاد روز سخت زیر فشار بود. شبکه های اجتماعی تا آنجا که در توان داشتند تلاش کردند تا دولت را ناتوان و فاقد نیروی لازم برای دفاع از اتباع کشور نشان دهند و از راه پیمائی گرفته تا تحصن و از داخل تا خارج از افغانستان براه افتاد اما تا جایی این کار به نفع گروگان گیران تمام شد!

هرچند دادن امتیاز به گروگان گیران می تواند تاثیرات و تبعات منفی داشته و مشوقی برای گروگان گیری های مشابه باشد اما دولت نیز برای آزادی آنان چارهٔ دیگری نداشت و کار دیگری نمی توانست انجام دهد. وقتی مشکلی را نتوان از راه جنگ حل کرد و هر روز نیز در معرض اتهام بی کفایتی قرار داشت، راهی جز تفاهم و مذاکره باقی نمی ماند و رسیدن به نتیجه از راه مذاکره نیز بدون دادن امتیاز به جانب مقابل ممکن نیست.

روسیه قدرت نظامی خود را به نمایش گذاشت

□ تکساری

بعد از همه پرسی در جزیرهٔ کریمیه و الحاق آن به روسیه، تنش میان غرب و امریکا با روسیه به بالاترین سطح خود رسید و یک سلسله تحریم ها بر این کشور از سوی غرب و امریکا اعمال گردید. جانب غرب و امریکا، روسیه را به دامن زدن به نا آرامی های اوکراین متهم می سازد. گفته می شود که روسیه همواره تسهیلات نظامی را در شرق اوکراین، در اختیار جدایی طلبان قرار داده است.

طی سال گذشته شرق اوکراین شاهد درگیری های خونین میان جدایی طلبان اوکراین بود که تلفات سنگین به هردو طرف وارد گردید و در این نبرد روسیه از جدایی طلبان حمایت می نمود، که خشم جامعهٔ جهانی و غرب را در قبال داشت. بعد از تلاش های زیاد آتش بس میان حکومت اوکراین و جدایی طلبان صورت گرفت و این آتش بس همواره شکننده بوده است. روسیه بعد از ختم جنگ سرد که منجر به

نخستین دور تحریم های کشور های غربی، در انضمام کریمیه به روسیه در ماه مارچ عملی گردید و از آن زمان تا اکنون محددیت های بیشتری علیه مقامات ارشد روسی، شرکت ها، بانک ها و سنت نفت روسیه از جانب غرب صورت گرفته است. اولین انتخابات پارلمانی در این کشور ۴۶ میلیونی شوروی سابق در زمستان ۱۳۹۲ از زمان آغاز اعتراضات خیابانی در زمستان همان سال برگزار گردید و در نتیجه اعتراضات ویکتوریانو کویچ رئیس جمهور سابق اوکراین که تحت حمایت روسیه قرار داشت، عزل گردید و پورو شینکو که با اروپا و غرب رابطهٔ نزدیک داشت، اوکراین را با برنامه های اروپایی نزدیک ساخت، که رابطه میان غرب و مسکو را به دوران جنگ سرد هدایت نمود.

ص۷